

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2018

MARCEL PAGÁČ

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ZBRAŇ JAKO STRESOR PŘI PRÁCI POLICISTY

Autor práce: Marcel Pagáč, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinované
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Milan Veselý
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Milanu Veselému, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Abstrakt

PAGÁČ, M. *Zbraň jako stresor při práci policisty: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 65 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Milan Veselý

Klíčová slova: policie, zbraň, stres, stresor

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku zbraně jako stresoru pro policistu. Cílem práce je upozornit a poukázat na psychologické problémy spojené s nošením a použitím střelné zbraně. Tyto problémy vznikají spojením několika faktorů, na které se tato práce zaměřuje. Jedná se především o střelecký výcvik policistů, dodržování zákonů a dále stres, kterým policisté každodenně čelí. Tato práce se dále zabývá problémy, které mohou u policistů nastat po použití střelné zbraně. Jedná se hlavně o problémy psychologické, kdy policista není schopen se vyrovnat s důsledky použití střelné zbraně.

Práce dále analyzuje připravenost policistů na zákroky s použitím střelné zbraně. Součástí práce je i výzkum provedený v podobě dotazníkového šetření.

V závěru práce jsou navržena řešení na zlepšení psychologické připravenosti policistů pro použití střelné zbraně.

Abstract

PAGÁČ, M. A Weapon as a Stressor for Policemen: Bachelor thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2018. 65 s. p. Supervisor: Mgr. Bc. Milan Veselý.

Key words: police, weapon, stress, stressor

The bachelor thesis is focused on weapon issues like a stressor for a policeman. The goal at the work is to point out and refer to psychological problems linked with carrying and use of fire arms. These problems increase by a few factors that this work is focused on. This is specifically shooting training of policemen, following the laws and stress, which policemen face every day. This work also deals with problems, which can occur after firing a weapon. These are mainly psychological problems when a policeman is not able to cope with the consequences of the use of a fire arm.

The work also analyses preparedness of policemen to interventions with use of a firearm. Part of the work is the research done with the use of a questionnaire.

In the conclusion some solutions to improve psychological readiness of policemen to use a fire arm are suggested.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Policie České republiky.....	10
2.1 Organizace a řízení Policie české republiky.....	11
2.2 Příslušníci PČR	12
3 Zbraně u Policie České republiky	14
3.1 Zákonné důvody použití zbraně.....	14
3.2 Nutná obrana	15
3.3 Krajiní nouze	17
3.4 Střelecký výcvik u Policie České republiky	19
3.4.1 Zbraně na základních útvech Policie ČR.....	20
3.5 Střelecký výcvik u zásahových jednotek Policie ČR.....	21
3.5.1 Zbraně u zásahových jednotek Policie ČR.....	22
3.6 Použití zbraně v reálné situaci	22
4 Stres	26
4.1 Definice a dělení stresu.....	27
4.2 Stresory	28
4.3 Charakteristika stresových událostí	28
4.4 Fáze stresu	30
4.5 Reakce organismu na stres	31
4.5.1 Psychické reakce na stres.....	31
4.5.2 Fyziologické reakce na stres.....	32
5 Stres u Policie České republiky.....	33
5.1 Posttraumatická stresová porucha	34
5.1.1 Historie PTSD.....	36
5.2 Post-shooting trauma	37
6 Výzkum.....	40
6.1 Dotazníkové šetření	40
6.2 Stanovení hypotéz.....	41
6.3 Analýza výzkumu.....	43
6.4 Ověření hypotéz.....	52
6.5 Shrnutí výsledku výzkumu	53
7 Závěr.....	55

8	Seznam použitých zdrojů	58
8.1	Literární zdroje	58
8.2	Elektronické zdroje:	59
8.3	Legislativní dokumenty	60
9	Přílohy	61

Úvod

V České republice patří zbraň mezi standardní výbavu policisty. Ať už se jedná o policistu v uniformě nebo v civilu, každý z nich má ve službě zpravidla zbraň u sebe. Veřejnost i samotní policisté to berou jako normální věc. Bohužel mnoho lidí, policisty nevyjímaje, si neuvědomuje, jaké problémy může samotné použití zbraně přinést. Nejedná se pouze o materiální škody nebo fyzickou újmu osoby, proti které policista zasahuje. Jedná se o psychologickou újmu, kterou může policista utrpět po použití zbraně.

Většina policistů, kteří jsou přijati do služebního poměru, přichází do styku se střelnou zbraní až na škole, kam jsou vysláni. Pro většinu z nich je první kontakt se zbraní vzrušujícím zážitkem. Ale je dost policistů, u kterých už samotné nošení a manipulace se zbraní může vyvolávat nepříjemné pocity. Ve škole přijdou se zbraní do styku v podstatě pouze při střelbách. Jakmile jsou ale zařazeni na kmenové útvary, mají u sebe zbraň každou službu. Musí se naučit zvyknout si na ni tak, jako by to byla úplně běžná věc. Nesmí ale nikdy zapomenout na pravidla, která musí dodržovat při styku se zbraní. Ať už se jedná o nošení, skladování nebo samotnou manipulaci. Existují policisté, kteří si i po několikaleté službě stále nezvykli na svoji zbraň. Nejsou to špatní střelci, ani nemají problém s manipulací. Problém je v tom, že tyto policisté mají až přehnaný respekt vůči své zbraní a pokaždé, když musejí se zbraní manipulovat, prožívají nepříjemné pocity. Zbraň je pro ně stresorem. Člověk musí mít samozřejmě ze zbraně určitý respekt, který ho udržuje v bdělém stavu a minimalizuje problémy, které by mohly nastat. Ale na druhou stranu přehnaný respekt až strach také není dobrý.

Bakalářská práce má dva hlavní cíle. Prvním cílem je upozornit na problémy spojené s nošením a použitím střelné zbraně. Jedná se o problémy, které provází policisty ve služebním poměru a veřejnost a někdy i management Policie o tom neví. Tyto problémy začínají u střeleckého výcviku, dále přes nedostatek financí, velkou administrativu a končí nízkou vzdělaností policistů v oblasti psychologie.

Druhým cílem bakalářské práce je zjistit a porovnat připravenost policistů na reálnou situaci, při které hrozí použití střelné zbraně. Toto porovnání bude prováděno mezi policisty ze základního útvaru a policisty ze zásahové jednotky a to formou dotazníku. Tímto cílem se zabývá praktická část bakalářské práce.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je zjistit a zhodnotit, jestli jsou policisté dostatečně psychicky připraveni na situace, kdy budou muset použít zbraň, anebo budou svědky použití zbraně.

Metodou k dosažení cílů byla zvolena analýza informací z dotazníkového šetření, čili metoda kvantitativního výzkumu.

Základním zdrojem informací byla dostupná odborná literatura, platné právní předpisy České republiky a internetové zdroje.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou. V teoretické části se druhá a třetí kapitola zaměřuje na policii jako takovou. Jsou zde popsány zákonné důvody použití střelné zbraně. Je zde zmíněna situace v nutné obraně a krajní nouzi. V těchto dvou kapitolách jsou popsány druhy zbraní, které policisté ČR používají. Dále je zde probrána problematika střeleckého výcviku a to jak u policistů na základních útvarech, tak i policistů u zásahové jednotky.

Čtvrtá a pátá kapitola se věnuje stresu. Ve čtvrté kapitole je analýza stresu v obecné rovině. Pátá kapitola se už věnuje policejnímu stresu a následkům, které mohou nastat po použití střelné zbraně.

V praktické části je metodou dotazníkového šetření proveden výzkum problematiky psychologické a fyzické připravenosti policistů na situaci s použitím střelné zbraně. V práci jsou stanoveny hypotézy, které jsou potvrzeny nebo vyvráceny. V bakalářské práci je použit strukturovaný typ dotazníku.

2 Policie České republiky

Policie České republiky (PČR) je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Její postavení upravuje v současné době zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky přijatý společně se zákonem č.274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.

Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra. Tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky.¹

Cíle PČR jsou konkrétně definovány takto:

- chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- prosazovat zákon,
- chránit práva a svobody osob,
- preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

Základními hodnotami Policie České republiky jsou:

- profesionalita,
- nestrannost,
- odpovědnost,
- ohleduplnost a bezúhonnost.

---

¹ Vokůš J., *Policie České republiky*, Tiskárna ministerstva vnitra, 2010, s.3.

Dále dle etického kodexu PČR existují závazky policie vůči společnosti, které zní takto:

- prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
- chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,
- uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,
- při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,
- používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně ani ponižujícím způsobem,
- nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,
- zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,
- zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,
- zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů.²

2.1 Organizace a řízení Policie české republiky

Činnost Policie České republiky řídí policejní prezidium v čele s policejním prezidentem. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministru vnitra. Policejnímu prezidiu jsou podřízeny jednak útvary s celostátní působností, a jednak krajská ředitelství policie. Útvary s celostátní působností zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta. Krajská ředitelství policie jsou zřízena zákonem. Policejní

---

² Vokuš J., Policie České republiky, Tiskárna ministerstva vnitra, 2010, s. 14.

prezidium zejména určuje cíle rozvoje policie, řeší koncepci její organizace a řízení a stanoví úkoly jednotlivých služeb.³

V rámci Policie České republiky působí:

- služba pořádkové policie,
- služba dopravní policie,
- služba cizinecké policie,
- letecká služba,
- pyrotechnická služba,
- ochranná služba,
- služba kriminální policie a vyšetřování a další specializované služby.

Krajská ředitelství policie jsou útvary s územně vymezenou působností. Slouží veřejnosti na vymezeném teritoriu, představují samostatné organizační složky státu a při plnění úkolů policie samostatně hospodaří s finančními prostředky ze státního rozpočtu. V rámci krajských ředitelství mohou působit další teritoriální útvary, které jsou jim podřízeny. Tyto zřizuje policejní prezident na návrh krajského ředitele.

2.2 Příslušníci PČR

Právní poměry a služební vztahy příslušníků Policie České republiky upravuje zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Policisté jsou ve služebním poměru k České republice. Do služebního poměru může být přijat pouze státní občan České republiky.

Základní předpoklady pro přijetí do služebního poměru jsou:

- min. věk 18 let,
- bezúhonnost,
- splnění stupně vzdělání pro služební místo, na které má být ustanoven,

---

³ Vokůš J., Policie České republiky, Tiskárna ministerstva vnitra, 2010, s. 6

- svéprávnost,
- zdravotní, osobnostní a fyzická způsobilost.

Dále osoba, která se chce stát policistou, nesmí být členem žádné politické strany a nesmí vykonávat žádnou živnostenskou činnost.

V den nástupu k PČR musí každý policista složit slib:

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“⁴

---

⁴ Vokuš J., Policie České republiky, Tiskárna ministerstva vnitra, 2010, s. 8.

3 Zbraně u Policie České republiky

K povolání policisty se jednoznačně váže i nošení zbraně, kterou policista dostane po přijetí do služebního poměru. Oprávnění použít zbraň je jedno s nejdůležitějších oprávnění, které policista má. Proto je nutné, aby byl policista řádně vycvičen a vyškolen v ovládání a manipulaci se zbraní. Dále je nutné, aby policista pravidelně nacvičoval střelbu. Samotné použití zbraně policistou je pro něj velmi silným stresovým faktorem. Při použití zbraně může dojít k vážnému zranění nebo usmrcení jiné osoby, hrozí zde zranění nebo smrt samotného policisty. Další faktory, které působí na policistu, jsou následné administrativní úkony. Policista musí dokazovat oprávněnost použití zbraně u kontrolních orgánů. A v neposlední řadě působí na policistu i zájem médií.

3.1 Zákonné důvody použití zbraně

Samotné použití zbraně při výkonu služby podléhá několika zákonům. Tyto zákony jasně definují, kdy je možné zbraň použít. Nejdůležitějším zákonem, který řeší použití zbraně je zákon č. 273/2008 Sb. V tomto zákoně o tom hovoří hlava IX: použití donucovacích prostředků a **zbraně**. V §51 se píše, že policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a **zbraň**, k jejichž používání byl vycvičen. O oprávnění použít zbraň jasně hovoří §56/1.

Tento paragraf zní:

- a) v nutné obraně nebo krajní nouzi,
- b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,
- c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,
- d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,
- e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,

- f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví,
- g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo
- h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.⁵

Tento paragraf obsahuje další 4 odstavce, které ukládají policistovi další povinnosti při použití zbraně. Například §56/3 hovoří o povinnosti policisty vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Odstavec 5 tohoto paragrafu definuje, co se rozumí zbraní dle zákona o PČR. Zde se píše, že zbraní se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

Policista, který použije zbraň, má následně další povinnosti. V §57/1 z. č. 273/2008 Sb. se píše, že policista po použití zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

Následně má policista povinnosti administrativního charakteru. O těchto povinnostech se píše v §57/2.

3.2 Nutná obrana

Policista používá zbraň podle zákona o Policii ČR. Je ale jasné, že policie není schopna zabezpečit každému včasnou pomoc při nějakém útoku. Proto zákonodárce dal možnost občanům se bránit. Tato možnost je zakotvena v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Jedná se o **nutnou obranu**. Nutná obrana patří mezi tzv. *okolnosti vylučující protiprávnost*. To znamená, že za určité situace a při splnění daných podmínek není

---

⁵ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, Praha 2014, s. 52-53.

osoba za své jednání trestně odpovědná. Důvodem vytvoření tohoto institutu je ochrana jak jednotlivce, tak společnosti a možnost bránit svůj život i majetek.

Nutná obrana je zakotvena v §29 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

Ustanovení tohoto paragrafu, který má dva odstavce, zní:

1. Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

2. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.⁶

V komentáři k tomuto zákoníku se hovoří, že nutnou obranou se rozumí takové jednání, kterým někdo odvrací hrozící nebo trvající útok na zájmy chráněné trestním zákonem (nejčastěji útok proti životu či zdraví nebo útok proti majetku). Jednání, které takový útok odvrací, je jednáním oprávněným, a tudíž i beztrestným.⁷

Nutná obrana je privilegovaným případem ve vztahu ke krajní nouzi. K jejímu provedení je oprávněn kdokoliv, tzn. nejen ten, proti němuž útok přímo směřuje.

Aby mohlo jít o nutnou obranu, musí být splněny následující podmínky:

- musí jít o útok na člověka
- útok musí ohrožovat společenské vztahy chráněné trestním zákonem
- útok musí přímo hrozit nebo trvat
- útočníkovi lze způsobit větší škodu, než z jeho útoku hrozila. Mezi těmito škodami však nesmí být hrubý nepoměr.
- přiměřenost obrany – nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku

Komentář dále hovoří, že právním důsledkem jednání v nutné obraně je nejen beztrestnost, ale i oprávněnost jednání a jím způsobených následků. V důsledku toho nemůže být v takovém jednání spatřován trestný čin ani přestupek a současně zde chybí jeden ze základních předpokladů vzniku občanskoprávní odpovědnosti za způsobenou škodu.⁸

Komentář postupně rozebírá jednotlivé pojmy, které jsou uvedeny ve výše uvedeném zákoníku. Jeden pojem je ale potřeba zdůraznit a to **přiměřenost**. Komentář

⁶ Drašík, Fremr, Durdík, Růžička, Sotolář a kol, *Trestní zákoník. Komentář. 1. Díl.* Praha, 2015, s. 250.

⁷ Drašík, Fremr, Durdík, Růžička, Sotolář a kol, *Trestní zákoník. Komentář. 1. Díl.* Praha, 2015, s. 250.

⁸ Drašík, Fremr, Durdík, Růžička, Sotolář a kol, *Trestní zákoník. Komentář. 1. Díl.* Praha 2015, s. 250.

hovoří o tom, že přiměřenost obrany k útoku je třeba posuzovat podle míry intenzity toho kterého jednání a podle závažnosti škod hrozících z útoku a způsobených obranou. Z povahy věci plyne, že úspěšná obrana musí být ve svém způsobu intenzivnější než podniknutý útok. Proto o vybočení z mezí nutné obrany pro její zcela zjevnou nepřiměřenost půjde jen tehdy, jestliže pachatel použil prostředku podstatně silnějšího, než bylo za dané situace třeba k odvrácení útoku, nebo když škoda způsobená nutnou obranou je v hrubém nepoměru ke škodě hrozící z útoku.⁹

Z výše uvedeného vyplývá, že každý případ použití nutné obrany musí být posuzován komplexně ve všech souvislostech jeho okolností a hlavně individuálně.

3.3 Krajní nouze

V běžném životě často dochází k situacím, kdy se mezi sebou střetnou dva zájmy, z nichž jeden musí být obětován, aby mohl být druhý z těchto zájmů zachráněn. Zákonodárce tento střet vyřešil tím, že jej zahrnul do *okolností vylučující protiprávnost*. Jedná se o **krajinou**.

Krajinou je uvedena v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a to v § 28.

Tento paragraf má dva odstavce a zní:

1. *Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.*

2. *Nejde o krajinou, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen jej snášet.¹⁰*

Policista se do krajinou může dostat kdykoli. Často jsou volání např. k dětem ponechaným v autě nebo psům, kteří útočí na lidi. Ale do krajinou se může dostat i civilista. Krajinou poskytuje občanům i policistům možnosti, jak chránit své vlastní zájmy, tak i zájmy druhých. Policisté patří do skupiny osob, které jsou povinni určité nebezpečí snášet a tato povinnost jim nedovoluje odmítnout její plnění s odkazem na stav krajinou. Samozřejmě tato povinnost není absolutní a každý konkrétní případ se musí posoudit. Ze zákonného vymezení vyplývá, že krajinou není libovůl

⁹ Drašík, Fremr, Durdík, Růžička, Sotolář a kol, *Trestní zákoník. Komentář. 1. Díl*. Praha 2015, s. 252.

¹⁰ Drašík, Fremr, Durdík, Růžička, Sotolář a kol, *Trestní zákoník. Komentář. 1. Díl*. Praha 2015, s. 247.

závislou na svévolném uvážení jednotlivce. Naopak, k jejímu naplnění je třeba dodržet zákonem stanovené mantinely.

K jednání v krajní nouzi je potřeba splnit několik podmínek:

- odvrací se nebezpečí
- nebezpečí hrozí zájmům chráněných trestním zákonem
- podmínka proporcionality, následek nesmí být stejně závažný nebo dokonce ještě závažnější než následek, který hrozil
- zásada subsidiarity (o krajní nouzi se nejedná, pokud nebezpečí bude možné odvrátit i jiným způsobem, například útekem)
- nejedná se o krajní nouzi u osob, které mají povinnost nebezpečí snášet (např. policisté, hasiči, lékaři)

V komentáři¹¹ jsou podrobně rozebrány všechny podmínky, které je potřeba splnit, aby se mohlo jednat o krajní nouzi.

U krajní nouze je potřeba zmínit, co to je nebezpečí. Na straně 247 autor zmiňuje, že nebezpečím je existence možnosti narušení společenských vztahů, zájmů nebo hodnot, které jsou chráněny trestním zákonem.

Toto nebezpečí může být vyvoláno:

- přírodními silami (např. povodeň, požár, divoké zvíře)
- lidskou činností (např. nedbalostním jednáním)
- kombinací předchozích faktorů

Další podmínkou týkající se nebezpečí je, že toto nebezpečí musí **hrozit přímo**. V praxi to znamená bezprostředně, a to jak z hlediska časového, tak i věcného. Přímá hrozba nebezpečí znamená, že vyvolání škodlivého následku nastane v důsledku rozvíjejícího se skutkového děje v krátkém časovém úseku nebo bez možného časového určení přímo hrozí po jednom či několika málo ať již zákonitých nebo náhodných úkonech.¹²

Po shrnutí výše uvedených poznatků lze říci, že krajní nouze je institutem, který chrání v určitých případech osoby, které by byly jinak stiženy trestněprávní odpovědností, před trestním stíháním. To je ovšem možné jen za splnění výše

---

¹¹ Draštík, Fremr, Durdík, Růžička, Sotolář a kol, *Trestní zákoník. Komentář. 1. Díl*. Praha 2015, s. 247-249.

¹² Draštík, Fremr, Durdík, Růžička, Sotolář a kol, *Trestní zákoník. Komentář. 1. Díl*. Praha 2015, s. 247, 248.

uvedených podmínek. Pokud dojde k porušení některé z podmínek, nelze vyloučit trestněprávní odpovědnost těchto osob.

3.4 Střelecký výcvik u Policie České republiky

Střelecký výcvik u policistů je velmi důležité téma, jelikož při použití zbraně dochází k významnému zasahování do lidských práv. Je nezbytné, aby policisté dobře ovládali zákonné podmínky použití zbraně, a samozřejmě musí ovládat i samotnou zbraň, která jim byla přidělena. Střelecká příprava je jednou z hlavních náplní služební přípravy, kterou policista musí během svého působení u Policie ČR vykonávat.

Hlavním dokumentem, který se zabývá výcvikem, bezpečnostními pravidly a náplní prověrek je Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009 ze dne 19. ledna 2009. Střelecká příprava policistů je také upravována formou metodických příruček, nařízení a pokynů, jejichž cílem je, aby si každý policista zdokonaloval návyky získané během základní odborné přípravy a tyto návyky dovedl následně použít i v praxi. Při použití zbraně proti osobě dochází k přímému ohrožení života a zdraví osob ze strany zakročujícího policisty. Zaměření se na výcvik střelecké přípravy by měl být jeden z hlavních cílů služební přípravy. Bohužel dnešní policisté jsou doslova zahlceni administrativní činností a na střelecký výcvik nezbývá moc času. Přitom je to věc, která by jim jednou mohla zachránit život.

Každý policista, který nastupuje k PČR je nejprve vyslán k Základní odborné přípravě (ZOP), která probíhá ve vzdělávacích zařízeních Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy. Zde se převážná většina policistů poprvé seznamuje se zbraněmi, které policie používá. Policisté se nejprve seznamují s teorií, která zahrnuje předpisy a nařízení ohledně správného nošení, přidělování a ukládání služebních zbraní. Po zvládnutí teoretické části dochází k nácviku takzvané suché střelby, což je praktická manipulace bez ostré munice. Zde se policisté učí základní střelecké techniky, jako jsou postoj, držení zbraně, míření na terč a následné spouštění. Dále se učí základní manipulaci se zbraní jako je tasení zbraně, nabíjení a vybíjení zbraně. V neposlední řadě se dozvídají o dodržování bezpečnostních pravidel a cvičení na střeleckých trenažérech.

Při začínajícím nácviku střelby je nutné policisty naučit základním návykům při střelbě. Odstraňování špatných návyků v budoucnosti je dost velký problém a ne vždy se to podaří. Zde je důležité, aby instruktor, který výcvik řídí, byl profesionál, který má

kladný vztah ke zbraním, rozumí jim a má s nimi zkušenosti. Správné osvojení si základních návyků může v budoucnosti zachránit život policisty nebo jiné osoby.

3.4.1 Zbraně na základních útvarech Policie ČR

Policisté na základních útvarech používají několik typů zbraní. Jejich hlavní zbraní je krátká střelná zbraň CZ 75D Compact (příloha č. I). Jedná se o samonabíjecí pistoli, kterou vyrábí Česká zbrojovka v Uherském Brodě. Tato pistole vychází z konstrukce pistole CZ 75, od které se liší zejména rámem, který je z lehké slitiny. Dále má místo pojistky vypouštění kohoutu a výstražník. Zbraň je vybavena drážkami pro uchycení laserového zaměřovače nebo svítilny. Splňuje normy NATO. Je určena pro dlouhodobé nošení a mířenou střelbu do vzdálenosti 50 m.

Mířidla jsou vybavena třemi luminiscenčními body pro míření za snížené viditelnosti.

Bezpečnostními prvky jsou vypouštění kohoutku z napnuté do klidové polohy, bezpečnostní ozub na kohoutku (zářez na kohoutku, který brání nechtěnému výstřelu v případě, že během ručního napínání kohoutku dojde k jeho vysmeknutí, kohoutek na bezpečnostním ozubu se neopírá o závěr, ale je mírně odkloněn dozadu) a blokování zápalníku (zabraňuje pohybu zápalníku, pokud není spoušť stisknuta nadoraz, zabraňuje nechtěnému výstřelu zejména při pádu nabitě zbraně).

Zásobník je velkokapacitní, dvouřadý s jednořadým vyústěním a kapacitou 14 nábojů. Je opatřen gumovou botkou. Používá náboje 9mm Luger. Níže je uvedena tabulka s parametry této zbraně, která je nedílnou součástí každého policisty na základním útvaru.

Na základních útvarech jsou přiděleny i dlouhé zbraně. Jedná se o samopal Hekler & Koch MP5 (příloha č. II).

Někteří policisté, zejména policisté z Pohotovostního a eskortního oddělení (PEO), jsou začleněni do tzv. prvosledových hlídek. Tyto hlídky jsou navíc vybaveny samopaly Hekler & Koch MP5 a dále by měly být vybaveny útočnou puškou Hekler & Koch G36 (příloha č. III). Tyto dlouhé zbraně používají i některé hlídky z Obvodních oddělení, které jsou taktéž zařazeny do prvosledových hlídek. K tomuto vyzbrojení došlo v nedávné době jako reakce na bezpečnostní situaci v Evropě a ve světě.

Parametry pistole CZ 75D Compact:

ráže	9x19
kapacita zásobníku	14 (16)/10
celková délka	184 mm
délka hlavně	98,5 mm
celková výška	128 mm
celková šířka	35 mm
hmotnost	800 g
mířidla	pevná
funkce spoušť. mechanismu	SA/DA
rám	lehká slitina
střenky	pryžové
povrchová úprava	černě lakováno
bezpečnostní prvky	vypouštění kohoutu bezpečnostní ozub na kohoutu blokování zápalníku

3.5 Střelecký výcvik u zásahových jednotek Policie ČR

Střelecký výcvik u zásahových jednotek (ZJ) je bezesporu kvalitnější a častější než u základních útvarů. Je to dáno tím, že policisté na základních útvarech jsou zatěžováni velkou administrativou a na střelecký výcvik nezbývá mnoho času. Naproti tomu policisté v zásahové jednotce nacvičují střelbu a s tím spojená různá cvičení prakticky denně. Jedním z úkolů těchto policistů je zadržování nebezpečných pachatelů, a proto musejí věnovat tréninku mnoho času, aby byli dostatečně připraveni na zákroky, které provádí. Nejsou tudíž zatěžováni žádnou administrativou a mohou se tedy plně soustředit na výcvik. Každý člen zásahové jednotky musí dokonale znát a ovládat zbraň, které mu byly přiděleny. Toto je důležité jak z hlediska údržby, tak i z hlediska odstraňování závad, které se mohou přihodit.

Při střeleckém výcviku se nacvičují různé modelové situace, které mohou nastat při zákroku. Policisté se učí střílet z různých pozic a na různé vzdálenosti. Často se

nacvičuje střelba za chůze, ačkoliv jedním z dnešních trendů je, že pokud policista může střílet z místa, udělá to. Velmi důležitým prvkem je i nácvik střelby z jedoucích vozidel, střelba na pohyblivé terče, střelba po fyzické zátěži, za použití zásahových výbušek, za snížené viditelnosti. Modelových situací lze vymyslet mnoho, záleží na střeleckém instruktorovi. Policisté v zásahových jednotkách nacvičují taktické situace spojené se střelbou. Toto lze nacvičovat i se speciálními náboji, které mají zkratku FX. Velkou výhodou je, že tyto náboje je možné použít do stejných typů zbraní, jaké mají policisté při ostrém zákroku. Zde je rozdíl pouze v tom, že zbraně pro výcvik mají jinou hlaveň, než v originále, ale jinak jsou naprosto stejné a tudíž policista si osvojuje střelecké návyky i při tomto výcviku. Jedním z nejnáročnějších výcviků je střelba na terče s pachateli a rukojmími, kdy střelba musí být velice přesná. Policisté se také učí komunikaci, která probíhá během střelby. Dále nacvičují výměnu zbraní nebo zásobníku. Toto vše musí probíhat automaticky, aniž by musel spustit oči z terče.

3.5.1 Zbraně u zásahových jednotek Policie ČR

Policisté na ZJ používají několik druhů a typů střelných zbraní, ať už se jedná o krátké nebo dlouhé zbraně. Jako krátkou střelnou zbraň používají pistoli zn. Glock. Jedná se hlavně o Glock typu 17 (příloha č. IV) a typ 26 (příloha č. V).

Rozdíly mezi těmito typy jsou ve velikosti rámu, zásobníku a hlavně. Typ 26 je menší. Pistole Glock byla první světově úspěšná zbraň s polymerovým rámem. V nedávné době začaly být zásahové jednotky vybavovány novou zbraní od firmy Heckler & Koch. Jedná se o typ MP7 (příloha č. VI). Dále se u Policie ČR používají různé typy brokovnic, odstřelovačských pušek atd. Tyto zbraně používá především útvar rychlého nasazení a zásahové jednotky krajských ředitelství.

3.6 Použití zbraně v reálné situaci

V okrese Catoosa, státu Georgia, byl 14.4. přibližně v 13.50 hod. zastřelen příslušník policie W.M. ve věku 24 let. Oběť zastavila své vozidlo, aby pomohla jinému policistovi, který právě zadržel podezřelého z ozbrojené loupeže. Zatímco byl prohledáván prvním policistou, zmocnil se subjekt brokovnice zn. Magnum ráže .357

patřící oběti. Oběť byla zasažena do krku a břišní dutiny. Prvý policista, ač také zraněn, opětoval palbu, ale podezřelý z místa činu utekl.¹³

V Milwaukee, státu Wisconsin, byl 25.11. přibližně v 17.00 hod. zastřelen hlídkující policista ve věku 27 let. Oběť spolu se svým spolupracovníkem reagovali na tísňové volání z rodinné rozepře v jednom místním obytném domě. Když oběť došla ke dveřím a chtěla zaklepat, objevil se v nich subjekt. Který z pušky střílel policistu do prsou. Poté se subjekt ve věku 38 let v domě zabarikádoval. Krátce na to se ale vzdal.¹⁴

V San Pablo, státu California, byl 4.8. přibližně v 11.48 hod. zastřelen policista ve věku 42 let. Policista reagoval na tiché poplašné zařízení místního klenotnictví, které již několikrát předtím vyvolalo planý poplach. Po vstupu do klenotnictví tu našel dva zloděje. Jeden z nich po něm vystřelil z revolveru ráže .38 a zasáhl ho do hlavy. Smrt nastala okamžitě. Jeden subjekt byl zatčen v bezprostředním sousedství klenotnictví, druhý subjekt unikl.¹⁵

Úmrtím a těžkým zraněním skončil odpolední zásah policie v rodinném domě v jihočeských Vodňanech. Na zasahujícího policistu zaútočil nožem muž. Ač byl vážně zraněný, zvládl policista použít služební zbraň. Hlídku přivolal otec, když dvaatřicetiletý muž na rodiče vytáhl nůž. Na hlídku z místního obvodního oddělení, která jej přijela zpacifikovat, se útočník rozběhl a policistu nožem pobodal. Zasadil mu několik bodných ran do hrudníku a břicha. Policista ale zvládl použít služební zbraň. Tou útočníka zastřelil. Policistu s vážným zraněním přepravila záchranka do nemocnice.¹⁶

Výše uvedené případy jsou dnes již běžnou realitou po celém světě. Denně dochází ve světě k násilnému úmrtí nebo zranění lidí a ani policisté nejsou výjimkou. Naopak, policista se díky své pracovní náplni přímo vystavuje nebezpečí, že proti němu bude použito násilí. Policista při své práci musí přímo jednat s lidmi, od kterých se dá očekávat agresivní chování. Naštěstí v České republice nedochází tak často k situacím,

---

¹³ Adams R. J., McTernan T. M., Remsberg Ch., *Jak přežít v betonové džungli*, Praha 2001, s. 11.

¹⁴ Adams R. J., McTernan T. M., Remsberg Ch., *Jak přežít v betonové džungli*, Praha 2001, s. 12.

¹⁵ Adams R. J., McTernan T. M., Remsberg Ch., *Jak přežít v betonové džungli*, Praha 2001, s. 12.

¹⁶ TN.cz. *Zprávy*. tn.cz [online]. 2016 cit. [2017-12-20]. Dostupné z WWW:

<http://tn.nova.cz/clanek/drama-ve-vodnanech-utocnik-pobodal-policistu-ten-ho-zastretil.html>.

kdy se policista dostane do přímé konfrontace s osobou držící nějakou zbraň. Ale i tyto případy se staly a je potřeba, aby na ně byli policisté vždy a za každé situace připraveni.

V některých případech je třeba hledat chybu u zasahujících policistů, kteří podcenili situaci a nechovali se tak, jak se to učili při výcviku. Na druhou stranu existuje mnoho případů, kdy je na vině systém. Každopádně ve většině případů jsou na vině oba faktory. Střelecký výcvik v České republice často neodpovídá reálné situaci, do které se dostávají. Policisté trénují střelbu na střelnicích, kde mají dobré světelné podmínky, střílení probíhá většinou ve statické poloze a policista nemusí vynakládat větší námahu. I v případě, kdy se instruktoři snaží vytvářet různé modelové situace, které by se aspoň trochu podobaly reálné situaci, jsou limitováni financemi, časem a v některých případech i ochotou samotných policistů. Dále je problém v tom, že policie nedisponuje kvalitními prostory, kde by se dali vytvářet různé modelové situace za různých podmínek.

Není pochyb o tom, že policista je v kritických situacích spojených se střelbou v nevýhodě. Jeho uniforma, označení vozidla a vydávání slovních příkazů jej činí viditelným a snadno identifikovatelným objektem pro jakéhokoliv možného útočníka, zatímco pro něho je těžké a často i zcela nemožné rozeznat útočníka předem. Útočník se může rozhodnout, kdy, kde a na koho bude střílet, a to ze zcela sobeckých pohnutek nebo na základě iracionálního rozhodnutí, často i bez jakéhokoliv uvažování vůbec. Pokud má nataženou a zaměřenou zbraň, potřebuje k zahájení palby jen půl sekundy. Policista je obvykle ovlivňován morálními a psychologickými zásadami, které mu nedovolují zahájit okamžitou impulzivní akci. I když nemá osobních zábran k zabití, musí zhodnotit, zdali ho podle zákona okolnosti opravňují použít smrtící zbraň a jestli přitom nedojde k ohrožení nevinných lidí v okolí.

Některé studie z konfrontací ukázaly, že jen v jednom procentu střetnutí spojených se střelbou byli policisté napadeni v pravém slova smyslu ze zálohy bez varování, nebo na ně bylo stříleno bez jakýchkoliv důvodů. Ve většině případů věděli o možném nebezpečí předem. I když ovšem dojde k násilnosti náhle, nejsou vždy z počátku zcela bez nadějí. Převážná většina policistů, zabitých ve střetech spojených se střelbou, by s největší pravděpodobností zůstala na živu, kdyby:

- rozuměli dynamice ozbrojených konfrontací,
- patřičně zhodnotili rizika, která je čekají,

- plánovali, co dělat v případě ohrožení života,
- znali a ve výcviku mistrně zvládli potřebnou taktiku k přežití.¹⁷

Pokud hovořím o připravenosti policistů na reálnou situaci spojenou se střelbou, mám na mysli řadové policisty na základních útvarech. Jiná situace je u členů zásahových jednotek a příslušníků Útvaru rychlého nasazení. Tyto specializované útvary mají zcela odlišný výcvik. Policisté podstupují výcviky velmi podobné realitě, navíc používají zbraň skoro denně, ať je to při střelbách nebo při nácviku taktiky. U těchto lidí je profesionální používání zbraně jednou z priorit jejich dovedností. Ve většině případů, kdy je potřeba zpacifikovat ozbrojenou osobu, se přivolává zásahová jednotka, která je právě na tyto případy profesionálně vycvičena. Řadoví policisté si ale v mnoha případech musí vystačit sami. Ať je to z důvodu časové tísně, nebo proto, že zásahová jednotka plní jiné úkoly a přijet nemůže. A to je ten důvod, proč by měl i řadový policista ovládat chování v krizové situaci, která je spojená s použitím zbraně.

Použití zbraně je vždy až posledním prostředkem. Policistovy kroky, vedoucí k přežití, by ale měly začít dlouho před okamžikem, než se musí uchýlit ke střelbě. Jestliže přemýšlení a rozhodování odloží až do tohoto okamžiku, pak je ovšem závislí na štěstí, ať si to uvědomuje nebo ne. Z policistů, kteří přežili útok spojený se střelbou, nejeden se zmohl pouze ne vyjádření: „Měl jsem prostě štěstí.“ A se stejnou upřímností mnozí z nich připustili, že ač byli na dosah smrti, kdyby se dostali znovu do podobné situace, nevěděli by stejně, co mají dělat.¹⁸

---

¹⁷ Adams R. J., McTernan T. M., Remsberg Ch., *Jak přežít v betonové džungli*, Praha 2001, s. 16.

¹⁸ Adams R. J., McTernan T. M., Remsberg Ch., *Jak přežít v betonové džungli*, Praha 2001, s. 14.

4 Stres

V průběhu roku nejméně 27% Evropanů trpí alespoň jednou duševní poruchou. Nejčastěji je to úzkost a deprese (19 miliónů). Do roku 2020 se deprese stane nejvýznamnější příčinou nemocí v rozvinutém světě. V EU každoročně umírá na sebevraždu 58 000 občanů, na celém světě 873 000. Na vině je nadměrný **stres**, konflikty a nedostatek pozitivního myšlení.¹⁹

Snad každý člověk se, ať už v soukromém nebo profesionálním životě, dostal do situace, které pro něj byly náročné, obtížné nebo konfliktní. Společný jmenovatel těchto situací je to, že kladou na člověka zvýšené nároky a požadavky, které lze zvládnout tím, že aktivuje všechny svoje psychické a fyzické síly, jimiž momentálně disponuje. V těchto situacích dochází k porušení rovnováhy mezi vnějšími vlivy a tlaky na straně jedné a připraveností jedince na straně druhé. V psychologii se používá pro tyto situace označení “zátěž“. Pojem zátěže je souhrnným, obecným označením pro skutečný či pomyslný rozpor mezi vnějšími požadavky a vnitřní způsobilostí jedince je řešit. Prožívaný rozpor nabývá z psychologického hlediska různých podob.

Rozlišují se následující typy zátěžových situací:

- frustrace,
- deprivace,
- konflikty,
- problémy,
- stres.

Frustrací se rozumí takové situace, kdy vnější či vnitřní překážky blokují možnost uspokojení aktualizovaných potřeb jedince.

Deprivací se rozumí zvláštní frustrační situace, kdy jedinec strádá v důsledku absence vnějších podnětů nutných pro uspokojení aktualizovaných potřeb.

Konflikty představují v psychologickém slova smyslu situace, kdy zátěž nastává v důsledku střetu různých soupeřících tlaků.

Problémy představují zátěžové situace, jejichž podstatou jsou zvýšené nároky, obsažené v úkolech, které má jedinec řešit. Od jedince je vyžadován vhléd do nové

---

¹⁹ Pospíšil M., *Řešení konfliktů a stresů, Manipulace v komunikaci*, Plzeň 2007, s. 18.

nestandardní situace, pro jejichž řešení nepostačují dosavadní, navyklá a vyzkoušená schémata či postupy.

Stres je spojován se situacemi, kdy se od jedince vyžadují sice obvyklé a osvojené činnosti, ovšem za ztížených či tísnivých podmínek pro jejich realizaci. Obvyklé úkony jsou ztěžovány nebo narušovány vnějšími tlaky a podmínkami, např. časovým deficitem, pocitem ohrožení nebo zvýšené výjimečné odpovědnosti.²⁰

4.1 Definice a dělení stresu

V dnešní době se pojem stres používá v širším významu, než je výše uvedená charakteristika. Dnešní teorie a výzkumy označují stres jako obecné označení náročných životních situací. Pojem stres se stal synonymem českého názvu zátěž.

Slovo “stres“ k nám proniklo z anglického “stress“, a to vzniklo z latinského slovesa “stringo, stringere, strinxi, strictum“. Příslušný latinský slovník říká, že znamená “utahovati, stahovati, zadržovati – jako smyčku kolem krku odsouzence, kterého věší na šibenici“.²¹

Z uvedeného rozboru je patrné že stres může jednoduše znamenat: “ být vystaven vnějším silám nebo tlaku“, ale také “pozitivní nebo negativní závislost na vlivu vnějších sil“.²²

Stres je vnitřní proces připravování se na nakládání se stresorem. Je to fyziologický reflex, který připravuje tělo na boj, nebo na útek. Příklady těchto reflexů jsou vyburcování, změny v prokrvení nejrůznějších částí těla apod. Stres však nemůže být vnímán jako synonymum vyburcování nebo úzkosti. Jedná se o fyzické a duševní procesy, které v určitou dobu potlačí vyburcování nebo úzkost. Ve stresu jsou také zahrnuty doprovodné emocionální odezvy a automatické vjemové a kognitivní procesy na zhodnocení nejistoty nebo hrozby. Tyto automatické procesy mohou být instinktivní nebo naučené.²³

Nelze říci, že je stres pouze špatný, nebo dobrý. Vše záleží na tom, jak se s vyskytnutým problémem každý jedinec vyrovná sám. Pokud je tlak na člověka příliš vysoký, on není schopný na něj reagovat a neumí se s ním vypořádat, mluvíme o **distresu**. Naopak pokud člověk ví, že se s daným problémem vypořádá, a ví, že je

²⁰ Čírtková L., Policejní psychologie, Praha 2000, s. 127.

²¹ Křivohlavý J., *Jak zvládat stres*, Praha 1994, s. 7.

²² Melgosa J., *Zvládni svůj stres*, Praha 1997, s. 21.

²³ Hrstka Z., Vosečková A., Celba P., *Kapitoly z psychologie zdraví*, 3. díl, str. 13

v jeho schopnostech to zvládnout, mluvíme o **eustresu**. Jedná se o určitou spokojenost, že se s daným problémem umíme vypořádat.

4.2 Stresory

Stresujícím faktorem, zátěžovým faktorem nebo krátce stresorem může být cokoliv – od kapajícího kohoutku až po explozi.²⁴ Je to každý podnět, který působí na člověka negativně. I zde je potřeba vycházet z individuality každého jedince. Na každého působí jiný stresor, jiným způsobem a u každého bude i odlišná intenzita vnímání daného stresoru. Každý člověk má jinou toleranci vůči určitým stresorům. Stresorem může být materiální faktor – například nedostatek potravy či tekutiny. Stresorem může být i extrémní změna barometrického tlaku. Může jím být sociální faktor, jako například působení jednoho člověka na druhého. Stresorem může být i nedostatek času, situace osamění či nedostatek místa. Stresory by se daly rozdělit na ministresory a makrostresory. Ministresory jsou mírné okolnosti vyvolávající stres. Naopak makrostresory jsou vysoce působící, až zničující vlivy. Stresorů, působících na člověka, je mnoho.

Zde uvádím ty nejběžnější:

fyzikální faktory: hluk, chlad, teplo, ultrafialové záření, úrazy, prudké světlo, různé jedy, alkohol, drogy,

psychické faktory: úzkost, napětí, strach, frustrace, zodpovědnost, nerozhodnost,

sociální faktory: osobní konflikty, špatný životní styl,

traumatické faktory: závažné životní události.

Je potřeba zmínit, že existují i tzv. **salutory**. Jsou to schopnosti a dovednosti problémovou situaci řešit. Jsou to faktory, které pomáhají jedinci situaci řešit.

4.3 Charakteristika stresových událostí

Stres může být vyvolán spoustou různých událostí. Některé ovlivňují mnoho lidí, jiné zasáhnou do života jednotlivce. Události, které může člověk vnímat jako stresové, spadají do jedné z následujících kategorií.

---

²⁴ Schreiber V. a spolupracovníci, *Stres*. Praha, 1985, s. 18.

Tyto kategorie se dělí:

- události traumatické,
- události neovlivnitelné,
- události nepředvídatelné,
- události představující výzvu pro hranice našich schopností,
- vnitřní konflikty.

Události traumatické - jedná se o nejzřejmější zdroj stresu. Jsou to mimořádné a nebezpečné situace, které za běžných okolností člověk nepozná. Jako příklad mohu uvést přírodní katastrofu, letecké neštěstí, válku, ale také znásilnění nebo pokus o vraždu. Mnoho lidí prožívá po traumatické události specifický sled reakcí. V první fázi je oběť ohromena, omráčena a neuvědomuje si zranění nebo nebezpečí. V další fázi jsou oběti pasivní, bez schopnosti cokoli udělat. V této fázi ale snadno následují druhé. Ve třetí fázi se začíná u obětí projevovat úzkost a obava.

Událost neovlivnitelná – příčinou, proč jsou neovlivnitelné události pro člověka stresové, je fakt, že tyto události nemůže ovládat, řídit a mít je pod svoji kontrolou. Člověk jim neumí zabránit. Zde jako příklad uvedu ztrátu blízké osoby nebo vážná nemoc.

Událost nepředvídatelná – pokud má jedinec možnost předvídat, že dojde ke stresové události, ačkoli ji nemůže ovlivnit, snižuje to intenzitu stresu.

Události představující výzvu pro hranice našich schopností – existují situace, které se dají poměrně snadno ovlivnit a předvídat, přesto mnoho lidí stresují. Je to proto, že nás tyto situace tlačí až na hranici našich schopností.

Vnitřní konflikty – výše jsou uvedeny události, které jsou z vnějšího prostředí. Ale stres mohou přivodit i vnitřní procesy – nevyřešené konflikty. Konflikty mohou být vědomé, nebo nevědomé. Tyto konflikty nastanou, když se člověk musí rozhodnout mezi neslučitelnými cíli.

4.4 Fáze stresu

Než se u člověka plně rozvine stres, existuje mnoho signálů, které nám naznačují, že se blíží nebezpečí. Člověk je schopen tyto signály rozpoznat a je třeba, aby začal co nejdříve pracovat na odvrácení onoho nebezpečí.

Od okamžiku vzniku stresu až k jeho nejvyšší formě se stres dělí na tři fáze:

- varovná fáze,
- fáze odolávání,
- fáze vyčerpání.

varovná fáze – zde je jasné varování, že je přítomen stresový faktor. Jako první se začínají objevovat tělesné reakce, při kterých by jedinec měl zpozornět. Pokud si to člověk uvědomí, má možnost nalézt řešení a stres se vůbec neprojeví. Varovná fáze může být vyvolána jednotlivými podněty nebo celou škálou podnětů.

fáze odolávání – pokud si jedinec neuvědomí varovnou fázi, nastává fáze odolávání. Zde se začínají projevovat frustrující pocity. Člověk zjišťuje, že ztrácí mnoho energie a produktivita se snižuje. Zde se člověk dostává do bludného kruhu, jelikož svou práci chce dokončit, ale je to nemožné.

fáze vyčerpání – jedná se o poslední fázi stresu. Zde se začínají projevovat únava, úzkost a deprese. Únava, která je zde zmiňována, je jiný typ únavy, než na jakou jsme zvyklí např. po celodenní fyzické práci. Z této únavy se nelze vyspat. Tuto únavu většinou doprovází nervozita, podrážděnost, napětí a zlost. Člověk, který se dostane do třetí fáze stresu, začíná pociťovat úzkost i v situacích, kdy by ji za normálních okolností vůbec nepociťoval. V neposlední řadě se projevuje i deprese. Člověk ztrácí motivaci cokoli dělat, trpí nespavostí, je pesimistický a jeho negativní pocity se prohlubují. Jakmile se člověk dostane do této fáze, stává se pro něj situace velmi únavnou a vyčerpávající. Uniknout z této fáze může jen za předpokladu, že mu bude poskytnuta pomoc z vnějšku, jak ze strany rodiny, tak lékaře. Toto je významný rozdíl oproti prvním dvěma fázím. U prvních dvou fází je člověk schopen si pomoci sám, u třetí je potřebná pomoc zvenčí.

4.5 Reakce organismu na stres

Asi není potřeba polemizovat o to, že je stres zdraví škodlivý. Existuje na to mnoho studií. Mnoho civilizačních chorob vzniklo za velkého přičinění stresu. Stres může působit přímo na člověka, což znamená, že ovlivňuje nervový, imunitní a endokrinní systém, nebo má vliv nepřímo, a to na chování jedince.

4.5.1 Psychické reakce na stres

Stresové situace vyvolávají emoční reakce od dobré nálady, až po vztek a depresi. Pokud stresová situace přetrvává, emoce se mohou lišit. To závisí na úspěšnosti zvládnutí situace. Nejčastější reakcí na stres je úzkost. Jedná se o nepříjemnou emoci, která by se dala charakterizovat jako starost, obava nebo strach. Další reakcí na stresovou událost je vztek, který může vést až k agresi. Pokud bude jedinci znemožněno dosažení cíle, dochází u ní k agresivitě, kterou obrací vůči objektu nebo osobě, která frustraci způsobila. Občas se stává, že člověk, který právě prožívá nějakou frustraci a neví, co nebo kdo ji zapříčinil, obrací vztek vůči nezúčastněnému objektu. Dále se může stát, že si frustrovaný člověk, nemůže „vybít“ zlost na osobě, která ho zapříčinila, neboť na to nemá dost fyzických sil nebo je to jeho nadřízený, a tudíž si to nemůže dovolit. Zde si opět hledá jiný objekt, na kterém by „vybil svůj hněv“. Muž je v práci například pokárán, a jelikož si nemůže dovolit „útočit“ na nadřízeného, vybije si vztek doma na manželce. Opačnou reakcí agrese je apatie. Je to situace, kdy se člověk uzavře sám do sebe. Pokud to jedinec nezvládá, apatie přerůstá v depresi. Teorie naučené bezmocnosti vysvětluje, jak může zkušenost s nepříjemnými a neovlivnitelnými událostmi vést k apatii a depresi. Tato teorie pomáhá pochopit, proč se někteří lidé s nepříjemnými událostmi pasivně podrobují a nehledají, ani se nezkoušejí zachránit. Tato teorie byla požitá při vysvětlení, proč se vězni v koncentračních táborech nesnažily častěji utíkat nebo se vzbouřit. Tito lidé byli tak zlomeni a neschopni, že se o nic nepokusili. Teorie je používána na příkladu žen, týraných vlastním mužem. Tyto ženy jsou bezmocné cokoliv podniknout, a proto zůstávají se svým mužem a snášejí jeho týrání. Kromě výše zmíněných emočních reakcí na stres prožívá člověk i oslabení kognitivních funkcí. Objevují se potíže se soustředěním a logickým uspořádáním myšlenek.

4.5.2 Fyziologické reakce na stres

Lidský organismus, který se setká s nějakým stresorem, spustí mnoho vrozených reakcí. Pokud se člověk se situací vypořádá rychle, reakce ustoupí a vše se vrátí do normálního fyziologického stavu. Pokud ale stresor přetrvává, začne se tělo člověka tomuto stresoru přizpůsobovat, a to doprovází mnoho vnitřních reakcí. Tělo se začne připravovat na zvládnutí této situace. Tato příprava se nazývá reakce na útok nebo útek. Organismus potřebuje energii, proto se začne uvolňovat z jater glukóza, která je nezbytná pro činnost svalů. Začíná se zvyšovat srdeční frekvence, krevní tlak, dech a svalové napětí. Současně dochází ke snížení činností organismu, které nejsou nezbytné, jako je trávicí systém. Začínají se vylučovat endorfiny (látky tlumící bolest) a dochází k zúžení krevních vlásečnic. Tyto fyziologické změny jsou výsledkem aktivace dvou endokrinních systémů, řízených hypotalamem – sympatického a adrenokortikálního systému. Hypotalamus je nazýván mozkovým centrem stresu. Jeho první funkcí je aktivovat sympatický systém. Ten působí na dřeň nadledvinek a ta vylučuje do krve adrenalin a noradrenalin. Druhá funkce spočívá v signalizaci hypofýze, aby uvolnila hormon ACTH – stresový hormon těla. Hans Selye popsal tyto fyziologické změny jako součást **obecného adaptačního syndromu**. Jedná se o soubor odpovědí, projevujících se při reakci na stres u všech organismů.

5 Stres u Policie České republiky

V dnešní době je problematika stresu jednou z nejdůležitějších otázek pro policejní psychology. Vždyť stres je jednou z nejčastějších příčin pracovní neschopnosti anebo předčasného odchodu z aktivní služby.²⁵ Samozřejmě, že policisté nejsou jediní, kteří jsou vystaveni stresu. Každá profese má jiné druhy stresorů. Otázka je, jaké stresory působí na policisty. Policisté pracují každodenně v nebezpečném prostředí a jsou vystaveni nebezpečí, která ohrožují jejich životy nebo zdraví. V tomto nebezpečném prostředí musí prosazovat zákon a udržovat veřejný pořádek. Tyto pracovní podmínky se u jiných složek nebo zaměstnání nevyskytují.

Výrazem „policejní stres“ se rozumí situace, které policisté vnímají jako zátěž spojenou s psychickým a někdy i fyzickým napětím. Policejní stres není důsledkem špatného výběru uchazečů při psychologických vyšetřeních.

Policejní stres musí být spojován s policistou, který:

- byl vybrán podle moderních výběrových procedur (tj. získal lékařské i psychologické osvědčení),
- je členem relativně „normálního“ oddělení (tj. zjevně dobrá disciplína, jasná diferenciací rolí, otevřené kooperativní vztahy apod.),
- se během služby ocitl v situaci, jež některými svými parametry překračuje obvyklý rámec běžné zkušenosti, narušuje emocionální stabilitu, a ve kterém jsou tudíž příznaky stresu častým a zákonitým jevem.²⁶

V dnešní době se psychologové zajímají hlavně o posledně jmenovaný bod. Snaží se popsat konkrétní situaci, ve které vzniká stres u jednajících policistů.

Jedná se nejčastěji o tyto situace:

- použití střelné zbraně proti člověku (post-shooting trauma),
- nasazení zásahové jednotky v nepřehledných situacích, včetně vyjednávání s pachatelem zadržující rukojmí,

---

²⁵ Čírtková L., Policejní psychologie, Praha 2000, s. 131.

²⁶ Čírtková L., Policejní psychologie, Praha 2000, s. 131.

- situace, které ohrožují zdraví nebo život policistů,
- mimořádné situace, ve kterých dochází ke kontaktu se smrtí (např. vyšetřování násilné trestné činnosti).

5.1 Posttraumatická stresová porucha

Posttraumatická stresová porucha (Post-Traumatic Stress Disorder), zkráceně PTSD, je opožděná a protahovaná odpověď na stresovou událost nebo situaci, která má výjimečně nebezpečný nebo katastrofický charakter.²⁷ Typickým projevem PTSD je znovuprožívání traumatu v podobě živých vzpomínek, tzv. *flashback*. Tyto vzpomínky se vracejí proti vůli nemocného a mají tedy ráz nutkavosti. Často jsou v podobě živých snů spojené s úzkostí. Následkem toho může být nespavost, neboť člověk se bojí usnout. Tyto vzpomínky jsou vyvolávány čímkoli, co nějak traumatizující událost připomíná, např. rána připomínající výstřel nebo výbuch, sirény vozidel integrovaného záchranného systému, apod. Člověk se následně snaží vyhnout okolnostem, které mu nějakým způsobem připomínají traumatizující událost. U člověka, který trpí PTSD se zároveň objevuje zvýšená citlivost na různé podněty zevního světa. Jedná se např. o nadměrnou úlekovou reaktivitu, podrážděnost, návaly hněvu, poruchy koncentrace, apod. Lidé trpící PTSD mají neustálý pocit napětí a zvýšené bdělosti, přičemž špatně spí a nedokáží se uvolnit.

PTSD má velmi rozdílné trvání. Příznaky v průběhu času výrazně kolísají. Někdy příznaky vymizí a zůstanou jen vzpomínky, což se dá označit za normální. Četnost a závažnost příznaků bývá nejvyšší v prvních měsících a poté v prvních 3 – 4 letech. Poté dochází k jejich zmírnění, což bylo pokládáno za jejich vyléčení nebo spontánní odeznění. Dlouhodobé sledování nemocných však přineslo překvapivé nálezy. Jde o výsledky vyšetření amerických veteránů z první a druhé světové války, dále války ve Vietnamu a Koreji. Ukázalo se, že i po 20 letech PTSD úplně neodezněla, naopak projevuje se v závažných příznacích. PTSD není jen problémem vojáků, kteří se účastní bojů. Objevuje se i u policistů a civilistů v souvislosti s přírodními katastrofami, fyzickým a sexuálním násilím, požáry, autonehodami, atd. PTSD se objevuje i u lidí, kteří byli pouze svědky nějaké traumatizující události.

---

²⁷ Hrstka Z., Vosečková A. *Kapitoly z psychologie zdraví*, 2. díl, Univerzita obrany 2008. str.40.

PTSD se klinicky projevuje ve třech oblastech:

- vracejí se vzpomínky (noční můry, myšlenky, apod.)
- emoční otupění a vyhýbání se činnostem, místům spojeným s traumatem
- zvýšená vzrušivost (lekavost, nespavost, špatné soustředění, apod.)

Vysoká chronicita, závažnost a přidružená nemocnost PTSD jsou spojeny se značným funkčním a psychosociálním poškozením, tělesnými potížemi a samozřejmě zvýšeným využíváním zdravotní péče.

Základní teze PTSD:

- psychické trauma se může přihodit komukoli
- potíže, kterými člověk trpí, patří k časté poruše s názvem posttraumatická stresová porucha
- tělesné a duševní příznaky navazující na trauma neznámá, že se člověk zbláznil
- tyto příznaky nejsou projevem osobní slabosti nebo nedostatečnosti
- lepší porozumění příznakům, které člověka trápí, umožní jejich lepší zvládnutí²⁸

Typické ohrožující události spouštějící PTSD:

- přírodní a člověkem způsobené katastrofy,
- boj,
- týrání,
- dlouhodobá internace, mučení – syndrom koncentračního tábora,
- loupeže a přepadení,
- znásilnění,
- nehody,
- ztráta násilnou smrtí (přítomnost při sebevraždě, zabití, apod.),
- dramatické změny zdravotního stavu,
- nezvyklé události (děsivý halucinatorní zážitek při intoxikaci),
- přítomnost u takové události.

Nejběžnější příznaky PTSD:

- opakující se vzpomínky na událost a její okolnosti,

---

²⁸ Hrstka Z., Vosečková A. *Kapitoly z psychologie zdraví*, 2. díl, Univerzita obrany 2008. Str. 41.

- děsivé sny připomínající událost,
- znovuprožívání události v podobě útržků, „záblesků“,
- vzpomínky na minulost,
- vyhýbání se myšlenkám nebo pocitům spojeným s traumatem,
- vyhýbání se činnostem připomínajícím trauma,
- ztráta zájmu o důležité činnosti,
- pocit odcizení,
- omezení a oploštění pozitivních emocí,
- pocity, že budoucnost nemá smysl,
- problémy se spánkem,
- podrážděnost, výbuchy hněvu,
- potíže se soustředěním,
- nadměrná ostražitost,
- ustrašené chování, nadměrná lekavost,
- tělesné a psychické příznaky úzkosti při setkání se s něčím, co trauma připomíná,
- nadměrná konzumace alkoholu.²⁹

5.1.1 Historie PTSD

Za první zmínku o PTSD v historii lze pokládat biblické líčení Lotovy ženy, která se proměnila v solný sloup, když se ohlédla a spatřila zkázu Sodomy.³⁰ Existují také podrobné popisy poruch zdravotního stavu záchranářů a obětí, kteří přežili výbuchy na lodích v Toulonu v roce 1911. Tyto popisy jsou totožné s popisy PTSD. Jsou zde uváděny opakované rekapitulace katastrofické scény v paměti, děsivé sny, úzkosti, únavy a fobie. Během první světové války někteří vojáci po prožitých válečných děsích hodně trpěli a nebyli schopni se vrátit zpět na frontu. Tito vojáci se budili v noci děsem, měli návaly vzteku a často páchali sebevraždy. Na bojišti byli „nepoužitelní“, jelikož reagovali zbrkle a přehnaně. V té době byla tato porucha nazývána „válečnou neurózou“ nebo „bitevní únavou“.

²⁹ Hrstka Z., Vosečková A. *Kapitoly z psychologie zdraví*, 2. díl, Univerzita obrany 2008. str. 42.

³⁰ Hrstka Z., Vosečková A. *Kapitoly z psychologie zdraví*, 2. díl, Univerzita obrany 2008. str. 43.

K zavedení diagnózy PTSD v klasifikaci duševních poruch v USA vedl společenský tlak v roce 1978 na základě hromadících se zkušenostech lékařů s veterány války ve Vietnamu. Tato diagnóza byla stanovena četným pacientům v Izraeli, kteří přežili nacistické vyhlazovací koncentrační tábory.³¹

PTSD je událost, která téměř u každého jedince vyvolá tíseň a výraznou stresovou reakci. U této události stačí, aby jí byl člověk pouze přítomen. U někoho příznaky PTSD odeznějí během nějaké doby samy, ale u některých lidí přetrvávají mnoho let, někdy celý život. Záleží na spoustě činitelů, jako je vnitřní dispozice, osobnost člověka, životní podmínky apod. PTSD bývá komplikovaná depresí, zneužíváním alkoholu a drog. Zážitek traumatu nemusí automaticky vyvolat PTSD. V tomto případě platí, že člověk, který prožije nějaké trauma, by měl co nejrychleji vyhledat pomoc. Někdy stačí se pouze někomu „vypovídat“, jindy je potřeba profesionální pomoc v podobě lékaře.

5.2 Post-shooting trauma

Jde o relativně nové téma v policejní psychologii. Jedná se o anglický výraz, který by se dal volně přeložit jako psychická stresová reakce po použití střelné zbraně. Problematika post-shooting traumatu (PST) se začala řešit v osmdesátých letech v USA v souvislosti s výzkumem PTSP.

Pokud policista zastřelí nebo jen postřelí jiného člověka, nebo je svědkem zastřelení kolegy, jedná se vždy o situaci, která je nad rámec běžné zkušenosti. Tato zkušenost představuje vysokou psychickou zátěž. Důsledky této události působí na každého jedince jinak. Ne u všech policistů se musí nutně projevit po použití zbraně post-shooting trauma. Podle amerických zdrojů vykazují dva ze tří policistů příznaky posttraumatické poruchy s větším či menším stupněm závažnosti.³² V Evropě se první studie objevují až koncem osmdesátých let a potvrdily údaje z USA.

Za nejdůležitější příznaky této poruchy jsou považovány tyto projevy:

- opakované prožívání události v mysli (noční můry, opakující se vzpomínky na událost, úzkost při setkání s věcmi, které tuto událost připomínají),

---

³¹ Hrstka Z., Vosečková A. *Kapitoly z psychologie zdraví*, 2. díl, Univerzita obrany 2008. str. 43.

³² Čírtková L., *Policejní psychologie*, Praha 2000, s. 134.

- vyhýbání se podnětům souvisejících nebo připomínajících událost (snaha vyhnout se situacím, které připomínají událost, neschopnost vzpomenout si na okolnosti kritické události, pocit izolace od ostatních, pocit ztráty životních perspektiv),
- nervová labilita (poruchy spánku, podrážděnost, záchvaty vzteku, poruchy koncentrace).³³

Psychologické zkoumání situací, kdy dochází k použití střelné zbraně policistou proti jinému člověku, přináší i odpověď na otázku, v čem spočívá její hlavní traumatizující moment. Ukazuje se, že stresová událost vede ke zničení základních životních iluzí, které každý jedinec potřebuje k normálnímu životu. Jde hlavně o narušení iluze nezranitelnosti či nesmrtnosti a iluze kontroly či vlastní omnipotence.

K typickým poststresovým reakcím po použití střelné zbraně patří:

- zvýšená citlivost na nebezpečí,
- obavy z budoucích situací, strach ze selhání,
- problémy s normami, služebními předpisy i s nadřízenými,
- konflikty v rodině a v okruhu známých a přátel,
- abúzus alkoholu a medikamentů,
- podrážděnost, popudlivost,
- sebevražedné nálady,
- sexuální problémy.³⁴

Tyto projevy se objevují nezávisle na tom, zda byla zbraň použita oprávněně či nikoli. Jinak řečeno, psychologické důsledky použití střelné zbraně jsou zcela individuální a nezáleží na právní kvalifikaci použití střelné zbraně. I při oprávněném použití střelné zbraně se může rozvinout PST. V dnešní době vychází policejní psychologové z poznatků, které byly v minulých letech zjištěny. Každé Krajské ředitelství zaměstnává policejního psychologa a není problém ho vyhledat. Dle mého

³³ Čírtková L., *Policejní psychologie*, Praha 2000, s. 133,134.

³⁴ Čírtková L., *Policejní psychologie*, Praha 2000, s. 134.

názoru každý policista, který použije zbraň proti jiné osobě, by si měl alespoň promluvit s policejním psychologem. Tento psycholog je připraven pomoci policistovi zvládnout tíživou situaci. Smyslem této návštěvy je podpořit dotyčného policistu při vyrovnávání se s prožitou krizí a pomoci mu pochopit události dříve, než se u něj začne projevovat nejistota a pochybnosti o sobě samém. V průběhu této psychologické péče získává policista informace o post-shooting traumatu a o reakcích na něj. V dnešní době je psychologická péče o policisty, kteří ve službě prožili traumatický zážitek, chápána jako samozřejmost ze strany organizace vůči svým zaměstnancům, kteří pracují v tak náročné profesi, jakou profese policisty je.

6 Výzkum

Hlavním cílem tohoto výzkumu bylo zjistit připravenost policistů na použití zbraně v reálné situaci. Dalším cílem bylo zjistit, jaké jsou rozdíly v této připravenosti mezi policisty z obvodního oddělení a policisty z krajské zásahové jednotky. Výzkum dále zjišťoval dostupnost psychologické péče pro policisty.

6.1 Dotazníkové šetření

Nejčastějším a nejjednodušším způsobem získávání informací je dotazníkové šetření. Lidé mají tuto formu nejraději a při zodpovídání otázek jsou otevřenější.

Jako podklad pro zpracování dotazníku byla konzultace s kolegy a s vedoucím práce, kteří mi díky svým znalostem a zkušenostmi poskytli své názory a připomínky k jednotlivým otázkám v dotazníku. Dotazníkové šetření probíhalo v prosinci 2017. Bylo vyhotoveno 40 ks dotazníků, kdy 20 ks dotazníku bylo předáno na obvodní oddělení policie v Pardubicích a 20 ks na zásahovou jednotku v Hradci Králové. Návratnost byla 100 procent. Na dotazníku se podíleli pouze muži. Dotazník byl anonymní a obsahoval 9 otázek. Všechny otázky byly uzavřené. Respondenti měli na výběr ze tří možností: *ano*, *ne*, *nevím*. Pro prezentaci dat získaných v dotazníku, byly použity grafy, které jsou zobrazeny v příloze.

Otázky v dotazníkovém šetření (příloha VII):

Otázka č. 1:

Myslíš si, že tvůj střelecký výcvik je dostatečný pro použití služební zbraně v reálné situaci?

Otázka č. 2:

Provádíte se zbraní tzv. "suchý nácvik"?

Otázka č. 3:

Trénujete střelbu za různých podmínek (např. za tmy, z auta, různé situace, apod.)?

Otázka č. 4:

Vnímáš svoji přidělenou zbraň jako stresor, který v tobě vyvolává nepříjemné pocity?

Otázka č. 5:

Myslíš si, že bys byl schopen, pokud by to situace vyžadovala, použít služební zbraň?

Otázka č. 6:

Vlastníš zbrojní průkaz?

Otázka č. 7:

Probíhají u Vás nějaká školení s psychology ohledně použití zbraně?

Otázka č. 8:

Máš možnost kdykoli navštívit policejního psychologa, pokud bys cítil, že ho potřebuješ?

Otázka č. 9:

Svěřil by ses se svými problémy Vašemu policejnímu psychologovi?

První tři otázky se zabývaly problematikou střeleckého výcviku. Zde jsou otázky, které pomůžou vytvořit si základní představu o střeleckém výcviku u Policie ČR. Další tři otázky jsou zaměřené na připravenost policistů použít střelnou zbraň a vztah ke střelným zbraním. Poslední tři otázky jsou zaměřené na psychologickou péči. Zde jsou respondenti dotazováni, zda mají možnost nějaké spolupráce s psychologem.

6.2 Stanovení hypotéz

Otázky do dotazníkového šetření byly vytvořeny na základě tří hypotéz, které vycházejí z teoretické části bakalářské práce. První tři otázky byly vytvořeny na základě hypotézy č. 1, další tři na základě hypotézy č. 2 a poslední tři otázky se vztahují k hypotéze č. 3.

Hypotéza č. 1

Policisté ze základního útvaru manipulují, jak v rámci výcviku, tak i ve službě, se střelnou zbraní méně, než policisté ze zásahové jednotky.

Hypotéza č. 2

U policistů ze základního útvaru je větší pravděpodobnost zvýšeného stresu při manipulaci se zbraní, než u policistů zásahové jednotky.

Hypotéza č. 3

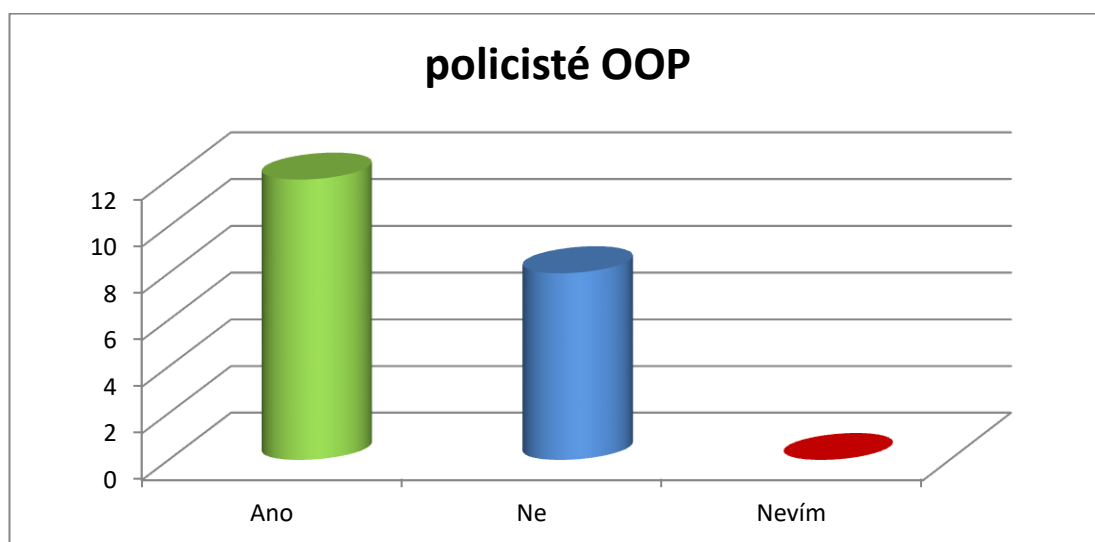
Policisté ze základních útvarů jsou méně školeni v oblasti psychologie, zejména působení stresu při a po použití služební zbraně.

6.3 Analýza výzkumu

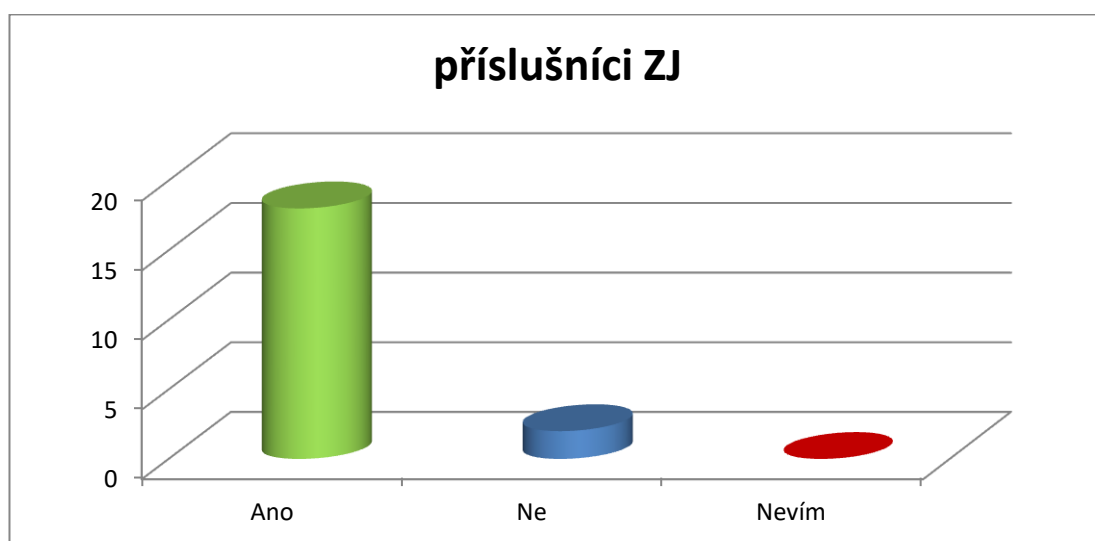
Otázka č. 1.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 8 policistů (40 %) z OOP nesouhlasí s tím, že jejich střelecký výcvik je dostatečný. U policistů ze ZJ nesouhlasili pouze dva policisté (10%). Zde je vidět rozdíl v pohledu policistů na jejich výcvik. Vzhledem k náplni práce policistů z OOP, se tento výsledek dal očekávat. Policisté nemají dostatek času na výcvik, jelikož jich je nedostatek a jsou zatíženi velkou administrativou. Naproti tomu policisté u ZJ mají výcvik v náplni práce. Tudíž jejich nespokojenost je minimální.

Graf 1:

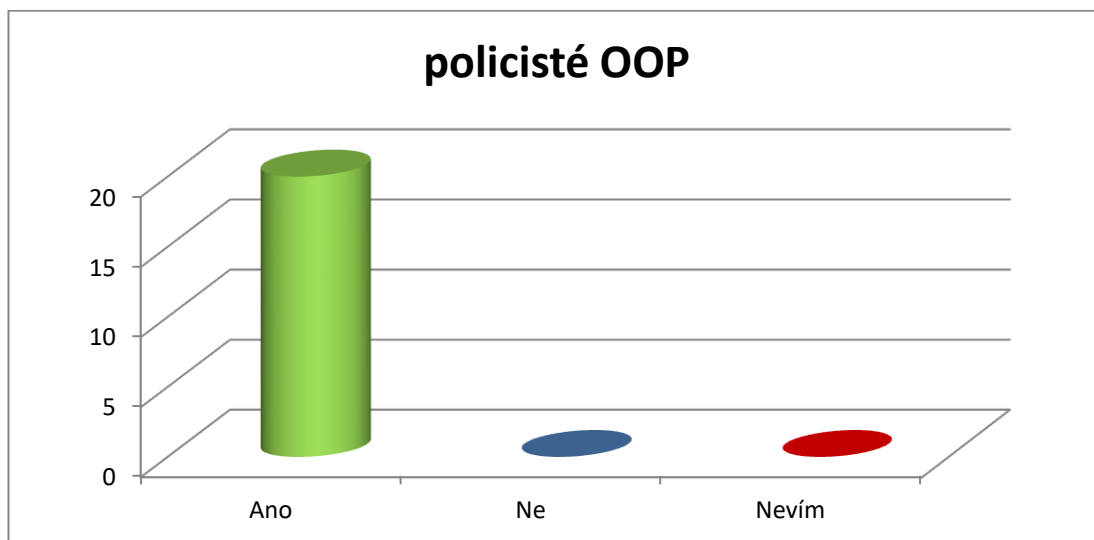
Graf 2:

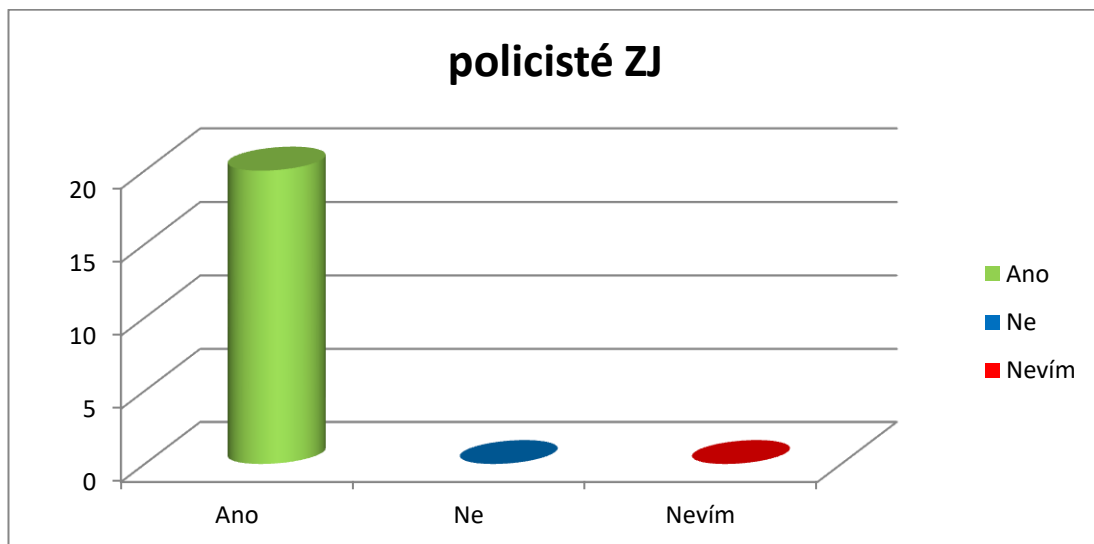
Otázka č. 2.

Na grafu je vidět, že všichni respondenti se shodli na tom, že tzv. “suchý nácvik“ trénují. Odpověď *ano* zvolilo všech 40 (100%) respondentů. Suchý nácvik je významnou a nedílnou součástí střelecké přípravy. Jedná se o základní návyky při použití zbraně jako je tasení, nabíjení, přebíjení a spouštění.

Graf 3:

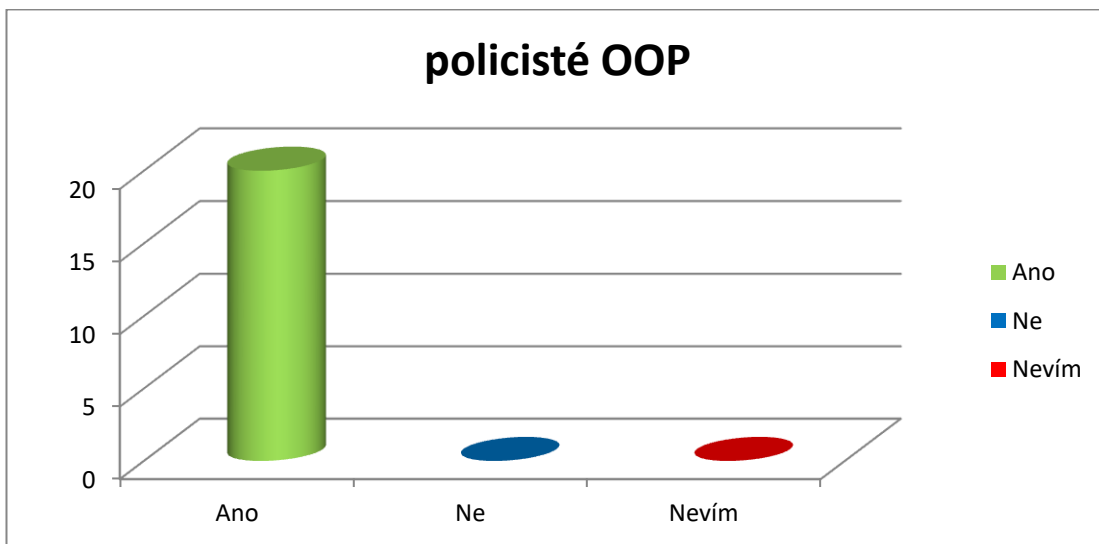
Graf 4:

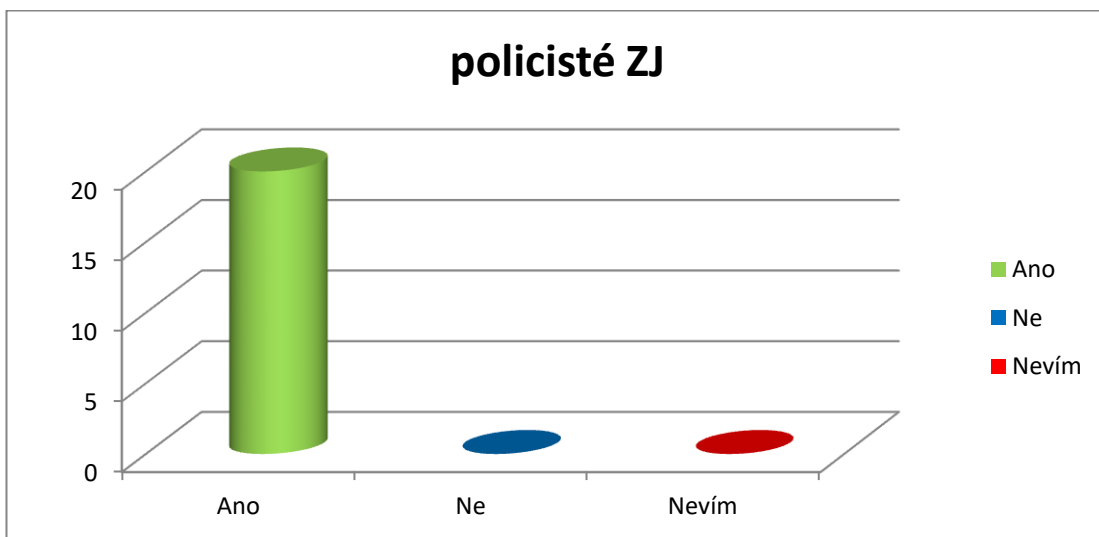
Otázka č. 3.

I v této otázce se všichni policisté shodli na tom, že trénují střelbu za různých podmínek. Odpověď *ano* zvolilo 40 (100%) respondentů. Tato součást střeleckého tréninku je bezpochyby významná. Jde o to přiblížit trénink co možná nejvíce realitě.

Graf 5:

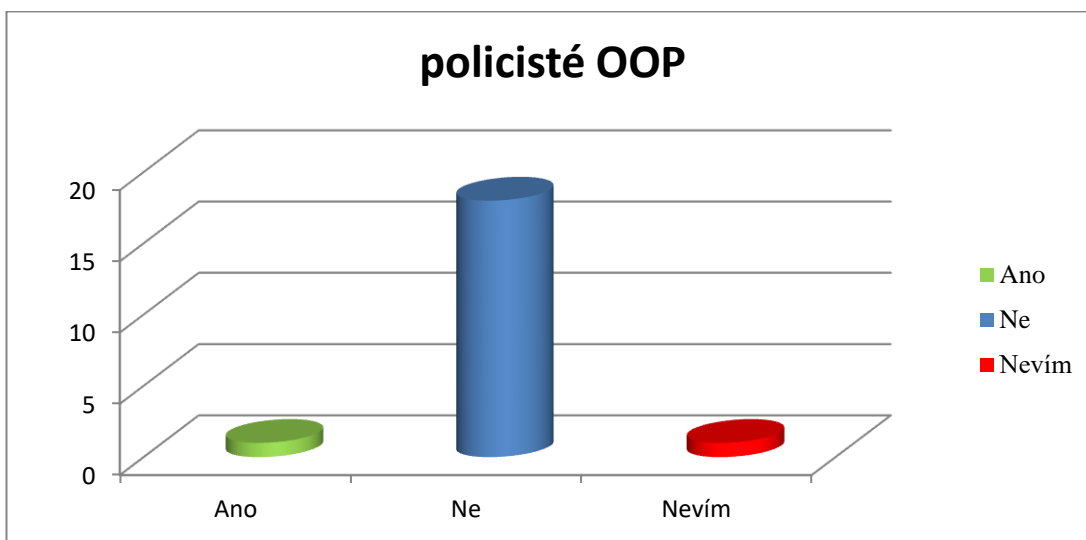
Graf 6:

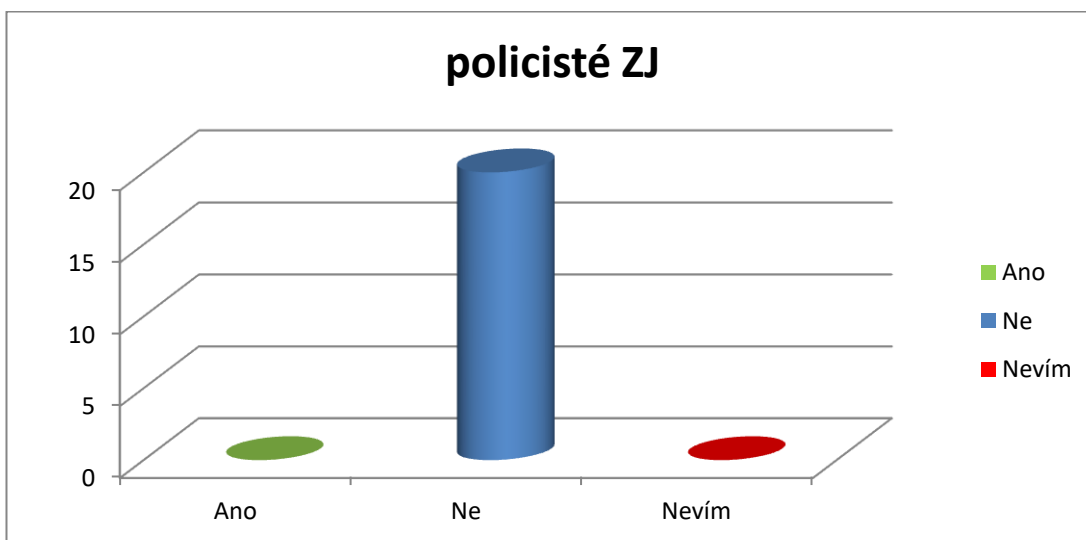
Otázka č. 4.

Tato otázka měla zjistit, zda policisté vnímají svoji zbraň jako stresor. U policistů z OOP 18 (90%) odpovědělo *ne*, jeden policista odpověděl *nevím* a jeden odpověděl *ano*. U policistů ze ZJ byly u všech 20 (100%) policistů odpovědi *ano*.

Graf 7:

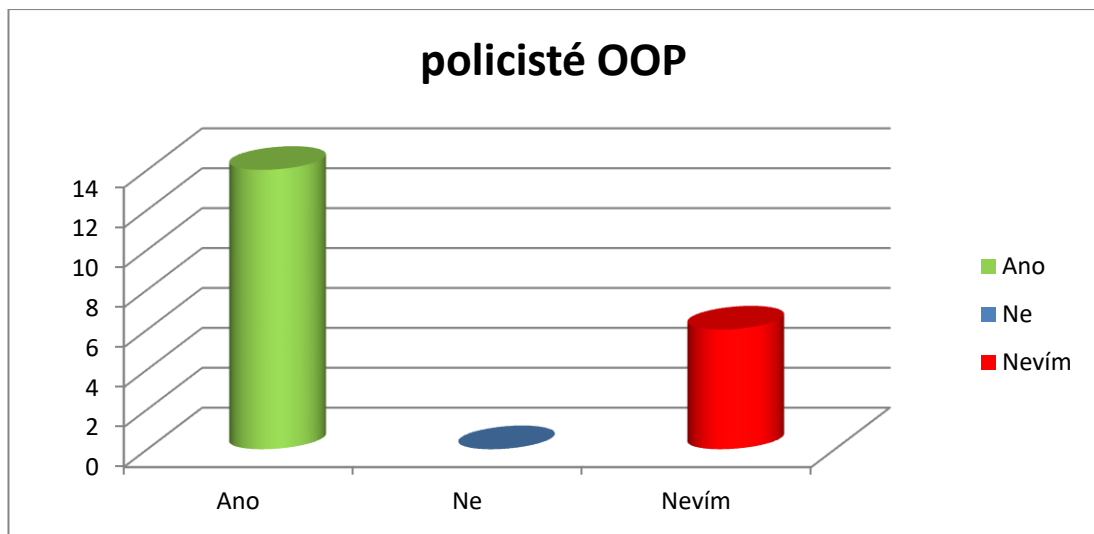
Graf 8:

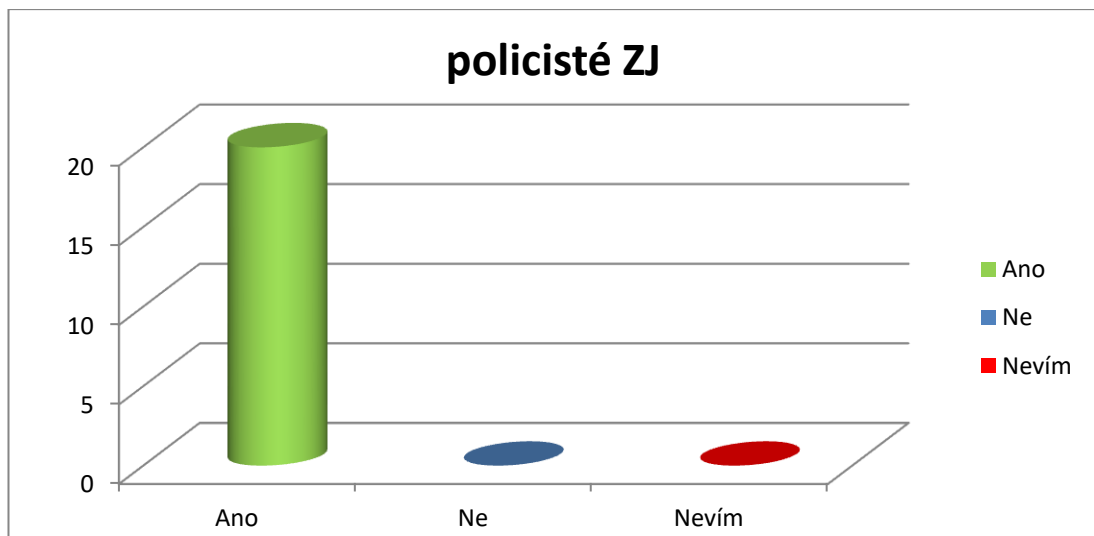
Otázka č. 5.

Respondenti byli dotázáni, zda by byli schopni použít zbraň v reálné situaci. U policistů z OOP nebyly odpovědi tak jednoznačné. Z celkového počtu 20 policistů jich uvedlo 14 (70%), že by bylo schopno použít zbraň a 6 (30%) policistů odpovědělo *nevím*. U policistů ze ZJ byl výsledek jiný. Všech 20 (100%) policistů odpovědělo *ano*. Zde bych viděl rozdíl především v tom, že policisté ze ZJ podstupují při přijetí náročného psychologického vyšetření.

Graf 9:

Graf 10:

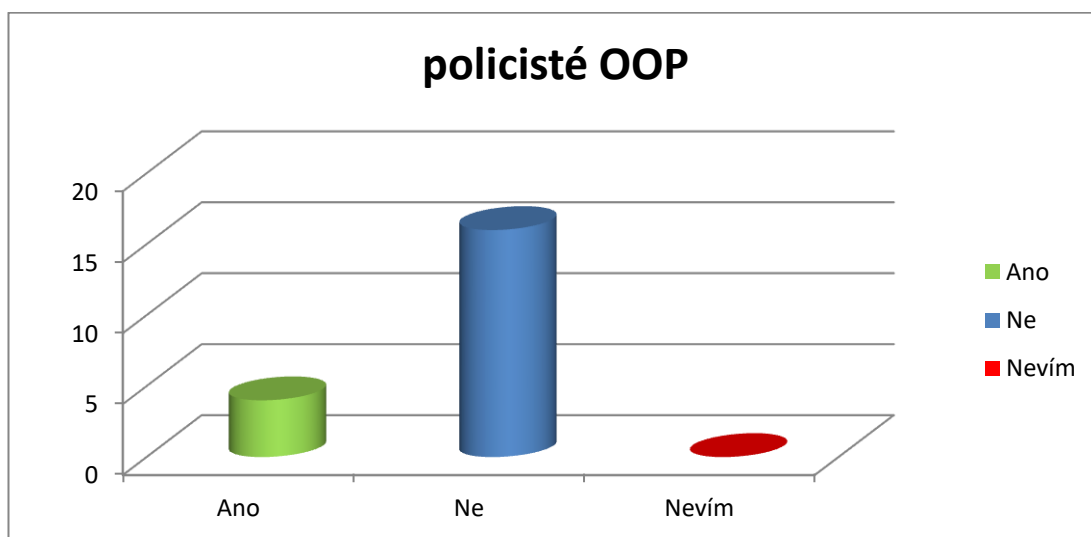

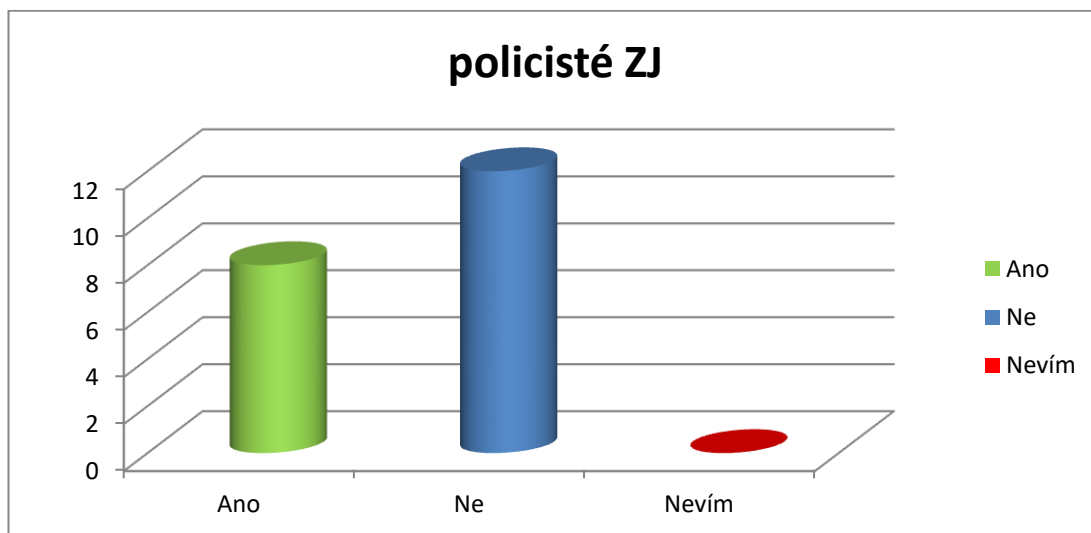
Otázka č. 6.

Otázka měla za úkol zjistit, kolik oslovených policistů vlastní zbrojní průkaz. Z výsledku lze částečně vyvodit vztah jednotlivých policistů ke zbraním. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 4 (20%) policistů u OOP vlastní zbrojní průkaz. U policistů ze ZJ vlastní zbrojní průkaz 8 (40%) policistů.

Graf 11:

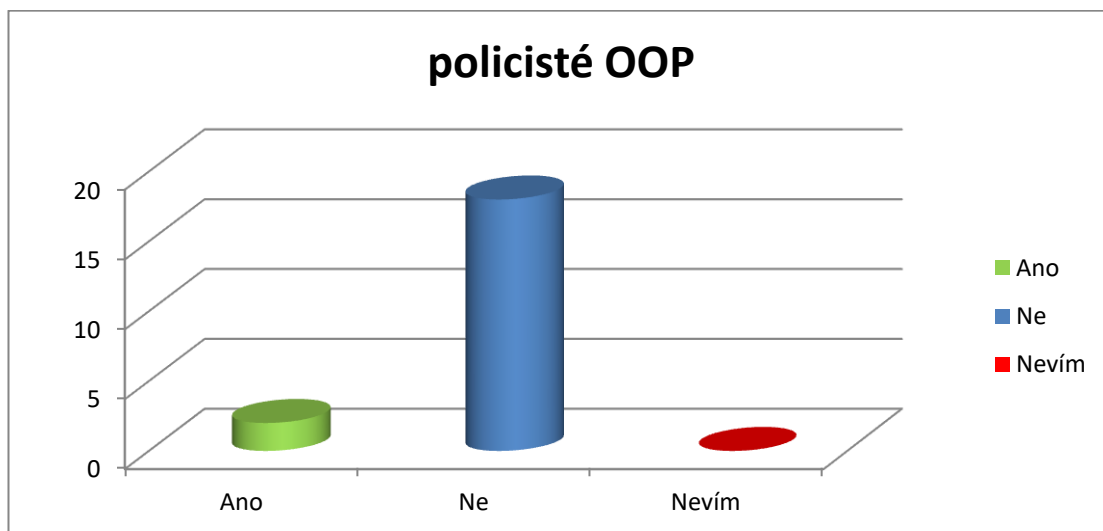
Graf 12:

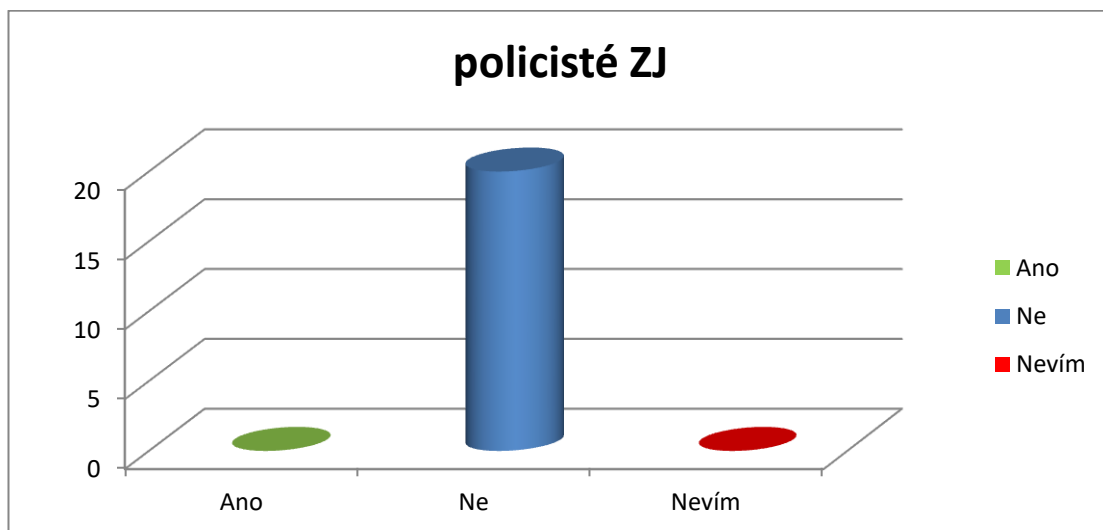
Otázka č. 7

Sedmá otázka zjišťovala, zda jsou policisté školeni v oblasti psychologie, zejména pak v oblasti použití zbraně. Z odpovědí jasně vyplynulo, že u ZJ žádná školení neprobíhají. Všech 20 (100%) policistů odpovědělo *ne*. U policistů z OOP byly výsledky podobné. Pouze dva (10%) odpověděli *ano*. 18 (90%) policistů uvedlo *ne*.

Graf 13:

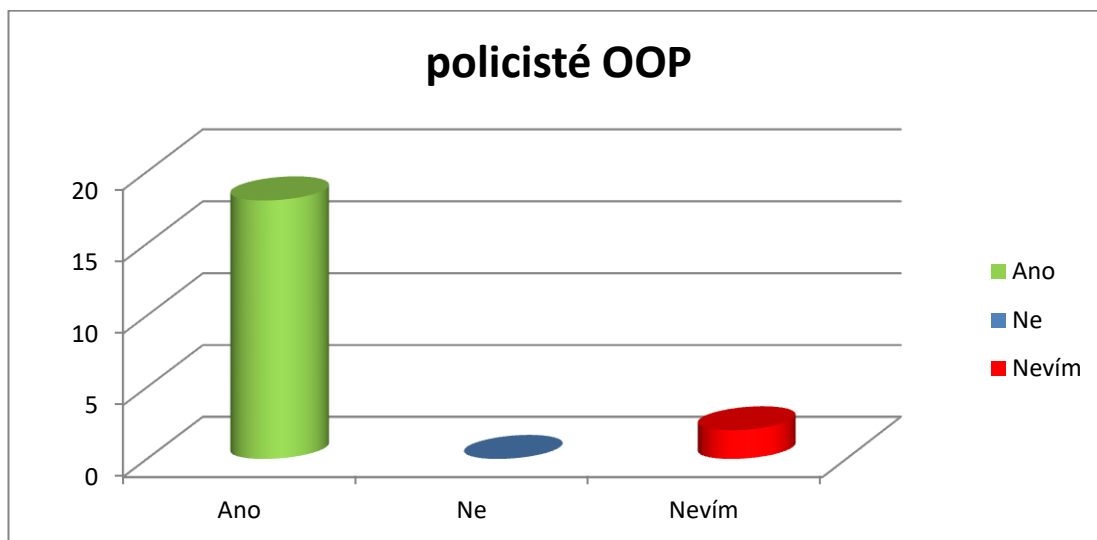
Graf 14:

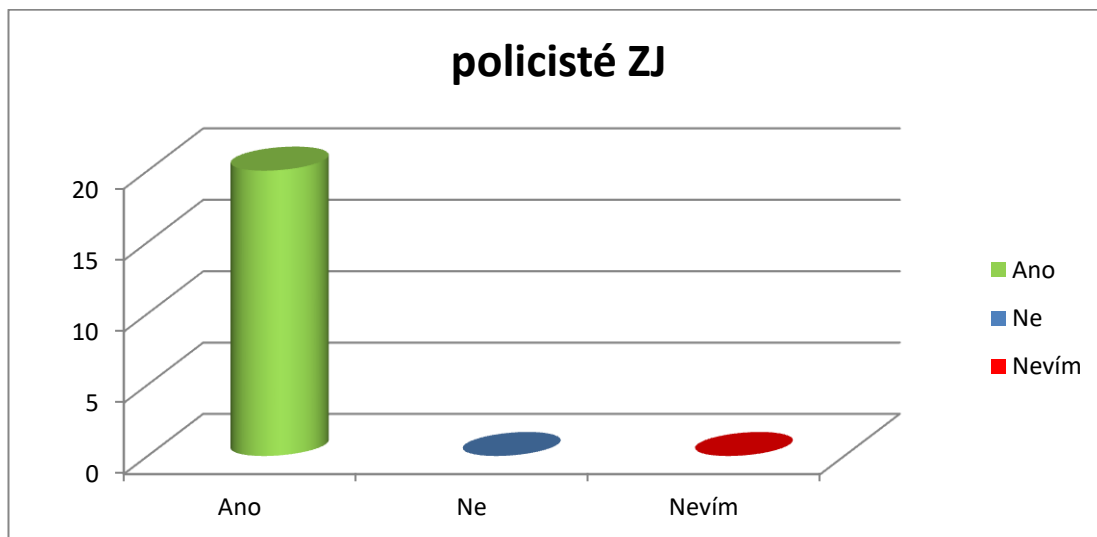
Otázka č. 8.

Otázka se zaměřila na dostupnost psychologické péče pro policisty. Z odpovědí vyplívá, že všech 40 (100%) policistů ze ZJ má možnost navštívit policejního psychologa. U policistů z OOP odpovědělo 18 (90%) policistů *ano* a 2 (10%) policisté odpověděli *nevím*.

Graf 15:

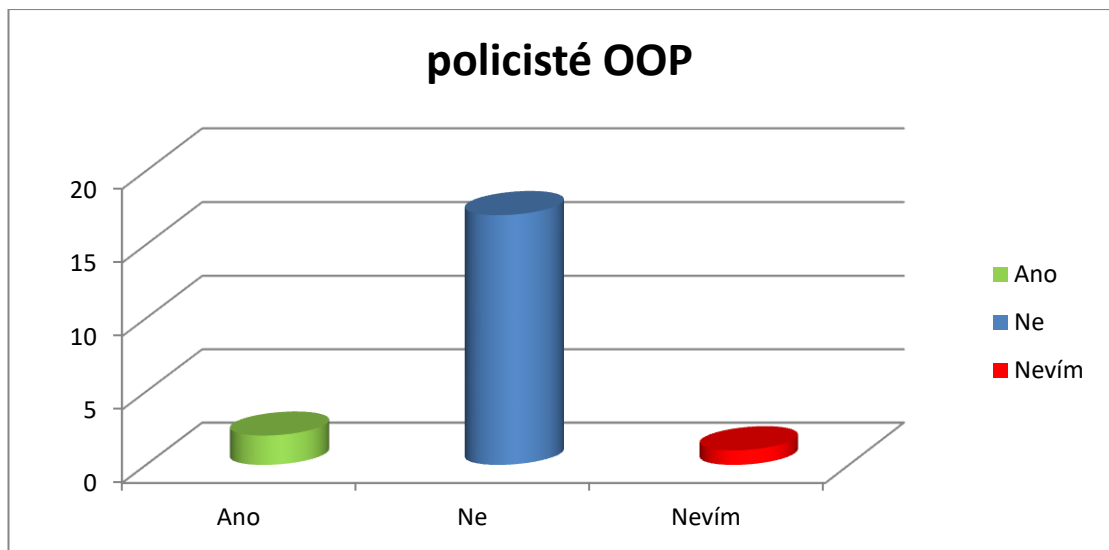
Graf 16:

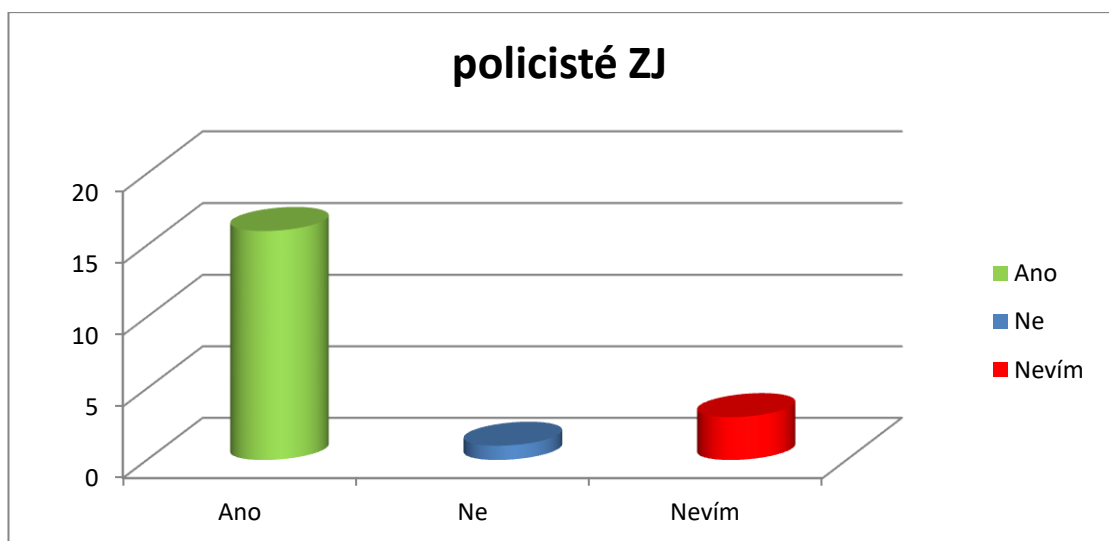
Otázka č. 9.

Tato otázka měla za úkol zjistit, jakou mají policisté důvěru k policejním psychologům. Zde je poněkud alarmující, že většina policistů z OOP nemají důvěru v policejního psychologa. U policistů z OOP byly odpovědi tyto: 17 (85%) odpovědělo *ne*, 2 (10%) odpověděli *ano*, jeden policista (5%) odpověděl *nevím*. U policistů ze ZJ byly odpovědi následující: 16 (80%) odpovědělo *ano*, jeden (5%) odpověděl *ne* a 3 (15%) zvolilo *nevím*.

Graf 17:

Graf 18:

6.4 Ověření hypotéz

V praktické části bakalářské práce bylo prostřednictvím dotazníku osloveno 40 policistů. Jednalo se o policisty, kteří slouží na obvodním oddělení a policisty sloužící u zásahové jednotky. Návratnost dotazníků byla 100 %, což lze hodnotit jako výborné.

Hypotéza č. 1

Tato hypotéza byla založena na domněnce, že policisté z OOP mají méně kvalitní střelecký výcvik než policisté sloužící u ZJ. K této hypotéze se vztahují první tři otázky. U otázky č. 2 a 3 se všichni respondenti shodli, že nacvičují tzv. “suchý nácvik“ a dále, že nacvičují střelbu za ztížených podmínek. Samozřejmě je na místě otázka, jak často tento výcvik podstupují a jak kvalitní opravdu je. Z vlastní zkušenosti vím, že policisté u ZJ tento nácvik trénují skoro denně. Trénink suché střelby je možné provádět kdekoli. Není nutné být na střelnici. U otázky č. 1 je vidět patrný rozdíl v pohledu na kvalitu tréninku. Z tohoto lze uvést, že tato hypotéza byla **potvrzena**.

Hypotéza č. 2.

K této hypotéze se vztahovaly otázky č. 4, 5, 6. Tato hypotéza byla postavena na předpokladu, že pro policisty z OOP je zbraň větším stresorem než pro policisty ze ZJ. U čtvrté a páté otázky všichni policisté ze ZJ odpověděli, že nikdo z nich nevnímá zbraň jako stresor. Všichni také uvedli, že by byli schopni použít zbraň v reálné situaci. Naproti tomu u policistů z OOP jeden policista uvedl, že zbraň vnímá jako stresor a jeden policista odpověděl, že neví. Dále šest policistů z OOP odpovědělo, že neví, zda by byli schopni použít zbraň v reálné situaci. Otázka č. 6 zjišťovala, kolik policistů vlastní zbrojní průkaz. Zde se ukázalo, že policistů ze ZJ je dvakrát více, než policistů z OOP. Zde je vidět kladnější vztah ke zbrani u policistů ze ZJ. Z výše uvedených faktů lze říci, že hypotéza č. 2 byla **potvrzena**.

Hypotéza č. 3

Poslední hypotéza, ke které se vztahovaly poslední tři otázky, byla postavena na předpokladu, že policisté z OOP jsou méně školeni v oblasti psychologie. Zde se ukázalo, že policisté ze ZJ nepodstupují žádná psychologická školení. Skoro stejný výsledek byl i u policistů z OOP. Zde pouze dva policisté uvedli, že školení podstupují. Po vyhodnocení posledních tří otázek lze říci, že hypotéza č. 3 byla **vyvrácena**.

6.5 Shrnutí výsledku výzkumu

Je potřeba uvést, že výsledky výzkumu nelze chápat jako všeobecně platný stav. V tomto výzkumu bylo osloveno pouze 40 policistů, což je zlomek z celkového počtu policistů v ČR. Aby bylo možno zjistit skutečný stav, bylo by nutné do výzkumu zapojit mnohonásobně více policistů.

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že střelecký výcvik u policie se zlepšuje. Z vlastní zkušenosti vím, že tyto výcviky nebyly v minulosti na dobré úrovni a skoro vůbec nepřipravovaly policisty na reálnou situaci. Střelecká cvičení probíhala ve statickém postoji a pouze při denním světle. Návčik suché střelby byl nacvičován minimálně. Dle odpovědí policistů je patrné, že nacvičují střelbu i za ztížených podmínek a provádí i tzv. "suchý návčik". Toto lze hodnotit jako pozitivní věc.

Výzkum se také zaměřil na psychologické aspekty, které jsou spojeny se zbraní. Především se jednalo o zjištění, jak jsou policisté zvyklí na svoji zbraň. Zda pro ně není stresorem. Policisté, kteří se hlásí k zásahové jednotce, podstupují náročné psychologické vyšetření, které je mimo jiné zaměřeno na odolnost jedince při vysoce stresových situacích, jako je např. použití zbraně. Z šetření vyplynulo, že policisté ZJ nevnímají zbraň jako stresor a neváhali by v případě nutnosti zbraň použít. Jako pozitivní věc lze uvést, že ani většina policistů z OOP nevnímá zbraň jako stresor. Méně pozitivní je fakt, že 40 % policistů z OOP uvedlo, že neví, zda by v reálné situaci zbraň použili. V dnešní době, kdy agresivita zločinců je vyšší a je i vyšší pravděpodobnost použití zbraně, se jeví tento výsledek jako znepokojující.

Co se týče dostupnosti policejního psychologa, lze říci, že toto je na velmi dobré úrovni. Každý policista má možnost kdykoli navštívit policejního psychologa. Jako alarmující se ukázal výsledek týkající se školení policistů v oblasti psychologie.

Policisté často zasahují proti nebezpečným pachatelům a je důležité, aby měli alespoň teoretické znalosti v oblasti psychologie. Z výzkumu vyšlo, že policistům se v podstatě nedostává žádného školení v oblasti psychologie.

Další alarmujícím zjištěním bylo, že většina policistů z OOP nedůvěřuje policejnímu psychologovi. Zde by bylo na místě zjistit, jaká je příčina této nedůvěry. U policistů ze ZJ byl výsledek opačný, většina policejnímu psychologovi důvěřuje.

7 Závěr

Na policisty každodenně působí mnoho různých stresorů a to doslova ze všech stran. Služební zbraň je jedním ze stresorů, se kterým se policisté musí vyrovnat. Ne každý policista to zvládne. Jak je již v této práci uvedeno, stres je jedním z častých důvodů vzniku pracovní neschopnosti nebo ukončení aktivní služby. Policisté jsou každý den vystavováni různým tlakům, ke kterým patří zejména velká administrativa, špatná prestiž PČR, možnost zranění nebo smrti, komunikace s různými typy obyvatel anebo komunikace s nadřízenými. Tato profese klade na člověka vysoké nároky a vyžaduje od něj hodně znalostí a dovedností.

Práce má šest kapitol. V první kapitole se věnuji cíli a metodice této bakalářské práce. Další kapitoly se věnují teorii. Jsou zde popsány základní informace o PČR a organizační struktura PČR. V těchto kapitolách jsou popsány zbraně, které se používají u PČR. Dále je zde popsáno zákonné použití zbraně. V podkapitolách jsou rozebrány situace v nutné obraně a krajní nouzi a následně rozebrán střelecký výcvik příslušníků PČR.

Ve čtvrté kapitole jsem se zaměřil na stres jako takový. Problematika stresu je velice široké téma, proto jsem se zabýval pouze základními a nejpodstatnějšími informacemi. Je zde popsáno, co to vůbec stres je a jaké jsou jeho druhy. Jsou zde popsány jeho fáze a účinky na člověka.

V poslední teoretické kapitole se zabývám policejním stresem. Píši zde o stresu, který policisté prožívají každou službu. V podkapitolách se věnuji následkům, které mohou nastat při dlouhodobém vystavení se stresu a dále následkům, které mohou nastat po použití střelné zbraně.

Prvním cílem této práce bylo upozornit na psychologické problémy spojené se zbraní. Zárodek těchto problémů je potřeba hledat už v samotném výcviku, který je z mého hlediska nedostatečný, alespoň co se četnosti týče. Policisté jsou přetěžováni administrativou a nemají čas se zdokonalovat v manipulaci se střelnou zbraní. Tento problém se může projevit v reálné situaci, kdy policista bude nucen použít střelnou zbraň. Už samotná situace je velmi stresující, a pokud si navíc nebude jistý v použití střelné zbraně, bude se psychický tlak na jeho osobu stupňovat.

Druhým cílem této práce bylo zjistit a porovnat připravenost policistů na reálnou situaci, při které hrozí použití střelné zbraně. Jednalo se hlavně o psychologickou připravenost. Tato připravenost vychází z dostatečného sebevědomí policisty. Policista musí mít plně zautomatizovaný návyk při manipulaci se zbraní. Při použití zbraně v reálné situaci by policista neměl přemýšlet nad ovládním zbraně (např. jestli má náboj v komoře, kde má náhradní zásobník nebo jestli zbraň drží správně). Pokud má toto policista dostatečně nacvičené, odpadá jeden ze stresorů a policista se může plně soustředit na situaci.

V této práci se prokázalo, že policisté nejsou proškolení z psychologické přípravy. Policista se z psychologií setká pouze při přijímání do služebního poměru, kdy podstupuje psychologické testy, poté už ne. Zde by bylo vhodné zauvažovat nad zavedením povinného školení. Policisté procházejí každoročním školením na řídičský průkaz. Stejně tak by mohli procházet i psychologickým školením. Bohužel z praxe vím, že tyto školení by určitě nepatřila k oblíbeným, jelikož pro mnoho lidí je psychologie nudná a nepovažují ji za užitečnou. Zde by sehrál hlavní úlohu psycholog, který by musel posluchače zaujmout. Nemůže se jednat pouze o teoretické mluvení na učebně. Bylo by dobré, aby policisté nacvičovali i praxi. Mám tím na mysli modelové situace se zbraní v ruce. Psycholog by jim měl vysvětlit, co se děje v každém jedinci, který drží zbraň v ruce. Dále by jim měl ukázat, jak se zachovat, aby nemusel použít zbraň. Mám na mysli komunikaci, která nastává v krizové situaci, kdy policista musí komunikovat s osobou a při tom držet v ruce zbraň. Pokud policista bude ovládat základy této komunikace, může předejít použití zbraně a tím se vyvarovat následným případným problémům. Na těchto školeních by dále psychologové měli upozornit policisty, co může nastat po použití střelné zbraně v rámci jejich psychiky. Každý jedinec se s takovou situací vypořádává jinak a psycholog by jim měl vysvětlit, co se vše je může potkat.

Četnost těchto školení by záviselo na možnostech jednotlivých útvarů. Osobně si myslím, že četnost školení by se měla pohybovat okolo dvou školení ročně.

Další věc, která by měla probíhat, je větší osvěta psychologů. Policisté by měli být pravidelně informováni a ubezpečováni, že pokud použijí zbraň, bude jim následně poskytnuta psychologická péče, pokud oni požádají. Zde vidím problém v tom, že hlavně policisté na menších odděleních ani nevědí, že nějaká taková možnost existuje.

Osobně bych se přimlouval za vznik metodologické učebnice, která by uváděla alespoň základy psychologie pro policisty. Na této učebnici by měli spolupracovat

především policejní psychologové v rámci celé ČR, psychologové z civilního prostředí, a v neposlední řadě i policisté, kteří mají zkušenost s použitím zbraně a s následnými nepříjemnými pocity. Nedělám si iluze, že všichni policisté budou tuto učebnici hltavě číst, ale pro některé by to mohlo být zajímavé a hlavně poučné. Tato učebnice by měla být přístupná všem a to kdykoli.

U policie sloužím přes 20 let. Posledních 15 let pracuji u zásahové jednotky. Zbraň jsem při zákrocích držel v ruce mnohokrát. Z vlastní zkušenosti vím, jak je velice důležité, aby zbraň nebyla pro policistu stresorem, ale nástrojem, který mu může zachránit život. Proto je nezbytné, aby policista vnímal tento nástroj pozitivně. K tomu, aby policista mohl zbraň vnímat pozitivně, musí s ní být v častém kontaktu formou nějakého výcviku.

Pro policistu ve službě je použití zbraně nejvíce stresujícím zážitkem a znalosti v oblasti psychologie a ovládnání zbraně, mu můžou pomoci překonat tuto velice nepříjemnou situaci.

8 Seznam použitých zdrojů

8.1 Literární zdroje

- ADAMS R. J., McTERNAN T. M., REMSBERG Ch. *Jak přežít v betonové džungli, Zkušenosti amerických policistů v boji se zločinem*, Armex, Semily 2001. 357 str. ISBN: 80-86244-19-9.
- ATKINSON R. L. *Psychologie*, Portál, Praha 2003. 751 str. ISBN: 80-7178-640-3.
- ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*, Portál, Praha 2000. 256 str. ISBN: 80-7178-475-3.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie zdraví*, 1. vyd. Portál, Praha 2001. 279 str. ISBN 80-7178-551-2
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Jak zvládat stres*, Praha 1994. 190 str. ISBN: 80-7169-121-6.
- MELGOSA J. *Zvládni svůj stres, Kniha o duševním zdraví*, Advent-Orion, Praha 1997. 190 str. ISBN: 80-7172-240-5.
- POSPÍŠIL M. *Řešení konfliktů a stresů, Manipulace v komunikaci*, vlastní náklad, Plzeň 2007. 306 str. ISBN: 978-80-903529-1-9.
- SCHREIBER V. a spolupracovníci, *Stres, Patofyziologie – endokrinologie - klinika*, Avicenum, Praha 1985. 384 str. bez ISBN.
- VOKUŠ, J. *Policie České republiky*, Praha: tiskárna Ministerstva vnitra 2010. 86 str. ISBN: 978-80-254-7700-7.
- Hrstka Z., Vosečková A., Celba P. *Kapitoly z psychologického zdraví*, 3. díl, Univerzita obrany 2009. 64 str. ISBN: 978-80-7231-338-9.
- Hrstka Z., Vosečková A. *Kapitoly z psychologie zdraví*, 2. díl, Univerzita obrany 2008. 64 str. ISBN: 978-80-7231-332-7.
- Draštík A., Fremr R., Durdík T., Růžička M., Sotolář A., a kol. *Trestní zákoník. Komentář. 1. Díl*. Praha 2015. 1568 str. ISBN: 978-80-7478-790-4.

8.2 Elektronické zdroje:

- Adamová I., 2012, Stres v policejní praxi se zaměřením na situace použití střelné zbraně, Nepublikovaná magisterská diplomová práce, Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie, (26. 11. 2017). http://theses.cz/id/ysaa65/DP-el_verze_stag.pdf
- Houdek M., 2001, Střelecká příprava policistů v České republice – střelecké polohy a pádové techniky se zbraní, Nepublikovaná bakalářská práce, Masarykova Univerzita Brno, Fakulta sportovních studií, (26. 11. 2017), https://is.muni.cz/th/345376/fsps_b/?id=277496
- Steiner J., 2010, Stresové faktory v práci příslušníků zásahové jednotky, Nepublikovaná bakalářská práce, Masarykova univerzita Brno, Fakulta sportovních studií, Katedra společenských věd ve sportu, (27. 11. 2017). https://is.muni.cz/th/259737/fsps_b/Bakalarska_prace_Jaroslav_Steiner.pdf
- Žemlička R., 2009, Střelecká příprava policistů v rámci základní odborné přípravy, Nepublikovaná diplomová práce, Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, Katedra gymnastiky a úpolů. (27. 11. 2017). https://is.muni.cz/th/142797/fsps_m/diplomka_new.pdf
- <http://muj-pravnik.cz/nutna-obrana-a-krajni-nouze-v-trestnim-pravu/>, (20. 12. 2017).
- <https://www.epravo.cz/top/clanky/krajni-nouze-v-trestnim-pravu-98189.html> (20. 12. 2017).
- <http://tn.nova.cz/clanek/drama-ve-vodnanech-utocnik-pobodal-policistu-ten-ho-zastrelil.html>. (20. 12. 2017).
- https://www.prodej-zbrani.cz/CZ-75-D-COMPACT_s436x19p.html (26. 12. 2017).
- https://cs.wikipedia.org/wiki/CZ_75D_Compact (26. 12. 2017).

8.3 Legislativní dokumenty

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. (2008). Praha: vydáno Policejním Prezidiem.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

9 Přílohy

Příloha č. I.

Příloha č. II.

Příloha č. III.

Příloha č. IV.

Příloha č. V.

Příloha č. VI.

Příloha č. VII:

Zdravím Tě kolego (kolegyně),

Studuji vysokou školu a píšu bakalářskou práci na téma „Zbraň jako stresor při práci policisty“. Součástí této práce je i dotazník. Chtěl bych Tě požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Dotazník je anonymní a je tvořen uzavřenými otázkami. U každé otázky označ vždy jen jednu odpověď (zakroužkováním). Odpovědi budou následně zpracovány a interpretovány do bakalářské práce. Děkuji Ti za spolupráci.

S pozdravem
Pagáč Marcel

DOTAZNÍK

Otázka č. 1

Myslíš si, že tvůj střelecký výcvik je dostatečný pro použití služební zbraně v reálné situaci?

ANO

NE

NEVÍM

Otázka č. 2

Provádíte se zbraní tzv. "suchý nácvik"?

ANO

NE

NEVÍM

Otázka č. 3

Trénujete střelbu za různých podmínek (např. za tmy, z auta, různé situace, apod.)?

ANO

NE

NEVÍM

Otázka č. 4

Vnímáš svoji přidělenou zbraň jako stresor, který v tobě vyvolává nepříjemné pocity?

ANO

NE

NEVÍM

Otázka č. 5

Myslíš si, že bys byl schopen, pokud by to situace vyžadovala, použít služební zbraň?

ANO

NE

NEVÍM

Otázka č. 6

Vlastníš zbrojní průkaz?

ANO

NE

Otázka č. 7

Probíhají u Vás nějaká školení s psychologem ohledně použití zbraně?

ANO

NE

NEVÍM

Otázka č. 8

Máš možnost kdykoli navštívit policejního psychologa, pokud bys cítil, že ho potřebuješ?

ANO

NE

NEVÍM

Otázka č. 9

Svěřil bys se svými problémy Vašemu policejnímu psychologovi?

ANO

NE

NEVÍM